

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDEKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... 3 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerinti.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 88.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. m.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Nyomtat, március 10.

Az utolsó futam.

A világ beláthatatlan nagyságu turfján utolsó futamra állottak fel a versenyzők. Türelmetlenül dobognak a lábukkal, szeretnének már megindulni, de az okos előrelátás és a hideg számítás legyüri bennük a féktelen szenvedélyt: rohanni és vadul letiporni, ami az utjukban áll, hogy fáradtan, lihogva, de meglegedetten érjenek a béke fehér korlátjához.

Minden jel azt mutatja, hogy hamarosan olyan eseményeknek kell történni, amelyek az oly sokszor hangoztatott döntést többé nem tolhatják ki. A lap belseje telve van hírekkel, jelentésekkel, amelyek a végső birkózás minden szignumát magukon hordják. Most kezdődik az utolsó, a legrettenetesebb futam, amelyet egy egész világ visszafojtott lélegzettel és fulladozó mohósággal les. Ha a föld felett csakugyan élnek lelkes állatok, még azoknak is meg kell érezniük a halálnak azt a tomboló orgiáját, ami most fogja megremegtetni ezt a vén glóbuszt. A szabadnak hirdetett Amerikától a rabzolga-sorban élő gurkáig minden nép izgatottan készül a végső leszámolásra.

Wilson, most foltozza ki az amerikai alkotmányt, hogy megizenhesse nekünk a háborút; Anglia most adja ki utolsó vészkiáltását népeihez, hogy meg kell akadályozni a legkisebb hajó elsüllyesztését is, mert különben Németország összezuzza „a tengerek urát.” Olyan ez, mintha ősi magyar szokás szerint véres kard helyett fonékba furt hajót vonszoltatnának körül a Szigetországot övező tengereken. A nagy mérkőzésre elő akarják készíteni Kinát is, mi pedig Mexikóval kerestük a helyes együttműködés útját. Közben tengeralattjáróink, mint a nagy döntés előfutárjai, derekasan elvégzik fontos feladatukat. A szárazföld minden frontján lépést tartanak a tengereken folyó rettenetes küzdelmekkel. Már alapozzák a legnagyobb ágyukat, már megindítják a gépszörnyeteket és szinte halljuk is már a föld síró üvöltését. Amerre nézünk, mindenütt a várakozás idegrepesztő súlyát érezzük. A föld arca eltorzul, a tenger gyönyörű kékje vérré változik. Hova fordítsuk borus tekintetünket? Az ég felé talán? Ott gépek-ről öli ember az embert és olyan, mintha a mindent látó isten trónjának zsámolyánál tovább harcolnának a letről felszállott drága testvéreink — érettünk. Csak egy lehet a vigaszunk: már nem tart sokáig. (=)

Tizes honvédek díszösszege.

Budapest, március 9. (Hivatalos.)

A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

Mackensen vezértábornagy hadseregének arcvonala:

Nincs különös esemény.

József főherceg vezérezredes arcvonalán:

Az Uz és a Csobányos völgy között német osztagokkal megerősített osztrák-magyar ezredek rohammal elfoglalták a Magya os nevű erősen elszánt határmagaslatot. Az ellenség 4 tisztet, 600 főnyi legénységet s több gépfegyvert és aknavetőt hagyott kezünkön. Különös díszert illeti a 10-ik honvéd gyalogezredet, Gyimesztől keletre szétromboltunk egy orosz erődöt.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

Nincs jelenteni való.

Olasz és délkeleti harctér:

Változatlan. — Eöffer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Megtartották a németek a 185-ös magaslatot.

Berlin, március 9. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

A tüzérségi tevékenység széles arcvonalon újra csak a Champagneban tokozódott, ahol másutt sűrűbbé vált a tüzelés, csak kis harci tevékenységek előkészítésére vonatkozott, úgy a mi, mint az ellenség részéről. Wytschaetetől nyugatra rohamozó csapataink benyomultak az angolok állásába és 37 fogollyal, 3 gépfegyverrel és egy aknavetővel tértek vissza. A Somme területén több ízben felderítő csapatok kisebb összeütközésre kerültek a sor. Tizenöt angol maradt fogolyként kezünkön. A Champagneban franciák pergőtüz után megtámadták azokat az állásokat, amelyeket Ripontól délre tőlük, február 10-én eloglaltunk. A 185-ös magaslaton néhány árokba és a Champagne majorba sikerült nekik benyomulni. Különben mindenütt visszavertük őket. A vidéket uralo 185-ös magaslaton fekvő árokreszeket ellentámadással újra birtokunkba vettük. A mélyen fekvő majort ellenség tartja, a Maas balpartján este a franciák a 304-es magaslat déli lejtőjén fekvő állásaink

ellen támadást intéztek, amely azonban meghiúsult. Az avocourti erődben egyidejűleg végrehajtott vállalkozásainkkal, a nélkül, hogy veszteséget szenvedtünk volna, 6 foglyot és két gépfegyvert szállítottunk be.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

Nincs ujság.

József főherceg vezérezredes arcvonala:

A Trotus és az Uz völgy között csapataink rohammal elfoglalták a magyar hegygerincet és az oroszok szomszédos erősen elszánt állását. 4 tisztet, 600 főnyi legénységet elfogtunk, több gépfegyvert és aknavetőt zsákmányoltunk.

Mackensen vezértábornagy hadseregének arcvonalán és a Macedón arcvonalon a helyzet változatlan.

Februárban 24 repülőgépet veszítettünk. Ellenségeink nyugaton és keleten és a Balkánon 91 repülőgépet veszítettek, amelyek közül 37 birtokunkba van, 49 a vonalakon túl megállapítón lezuhant és ötöt leszámításra kényszerítettünk. Ludendorff, első főszállás mester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

LEGUJABB.

Március 3-án érkező telefonjelentés.

Üdülni ment

a bécsi amerikai nagykövet.

Becsből jelentik: Az Egyesült Államok nagykövete nejével üdülés céljából a Semmeringre ment.

Luganó. A milánói sajtó híresztelése szerint Spanyolország megengedte, hogy felfegyverzett gőzösök néhány napot spanyol kikötőben tölthessenek.

Rotterdam. A Petit Journal jelenti Washingtonból: Az Egyesült Államok nyugati államaiban mozgalmat indítottak, hogy Amerika törvényhatóságai Wilson elnök politikája ellen állást foglaljanak. Oregon állam esiránt indítványt nyújtott be számtalan polgár aláírásával.

Ingyen hus Bécs sok százezer lakosának.

— Hatezer koronás jövedelmű emberek olcsóbb húst kapnak. —

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bécsből jelenti tudósítók: Weiskirkner dr. polgármester vezetésével a pártok elnökei, Hein dr., Reumann és Steiner főkeresték Ciam-Martinioz gróf miniszterelnököt, hogy tárgyalást folytassanak vele a kormányról a tervéről, melynek értelmében Bécsnek több százezer emberét ingyen hushoz akarja juttatni. A polgármester hálás köszönetet mondott ezért a kormány elnökének, noha ezzel a megszabású akcióval az élelmiszeri kérdéseknek csak egy része nyer megoldást és arra kérte a kormány fejét, hogy a pártelnökök álláspontját ebben a kérdésben vegye tudomásul és vegye figyelembe a következőket:

A kormány husakciója azonnal kezdődjék meg és minden további tárgyalás nélkül rendelkezje el ideiglenesen, hogy az arra rászorult lakosság jórészt ingyen, egyrészt pedig olcsó húst kapjon. A pártelnökök értekezlete szükségesnek tartja, hogy a kormány azonnal a megfelelő husmennyiséget bocsássa rendelkezésre, hogy a nyitvános és ingyenes étkezőhelyek, amelyek most nyolcvanezer személyt látnak el élelemmel, azonnal hushoz jussanak. Semmiféle további kutatásra, vagy megállapításra szükség nincs, mert a női segítő bizottságok Bécs város 21 kerületében már pontosan összeírták mindazokat, akik ingyen husra igényt tartanak. Huszezer személyt maga a város lát el 35 hadikonyhán és ezeknek a konyháknak is módot adnak arra, hogy igen olcsó áron adhassanak húst. Ugyanígy kell történnie ennek a népkonyhákban, a leves és teaosztóhelyeken és más egyesületi jellegű kifőzésekben, úgy, hogy már az első pillanatban kerek számban százötvenezer személynek kell ingyen, vagy nagyon olcsó húst élvezetében részesülnie. Az említett intézmények minden továbbiak nélkül berendezhetők erre és néhány nap alatt már akár hatszázezer embernek is kiszolgáltathatják az ingyen húst.

A pártelnökök értekezlete tudatában van annak, hogy ezzel csak ideiglenes intézkedés történik és hogy ezt állandósítani kell és ezért azt a javaslatot terjeszti a kormány elnöke elé, hogy mindazok a személyek, akiknek évi jövedelmük ezer korona, de nem több, mint hatezer korona, ama népréteghez számítottassanak, akik az olcsó húst élvezetére jogosultak. Az ezer koronánál kisebb jövedelműek pedig teljesen ingyen húst kapjanak. Nagyon jól tudják a pártelnökök, hogy ennek keresztülvitele nagyon nehéz és ehhez igen nagy győnyiségű előállat szükséges, azért arra kérték a kormányt, hogy azt az összeget, amelyre Bécs városnak az ilyen módon tervezett husellátása szükséges, bocsássa a város rendelkezésére és engedje meg, hogy a város maga használja föl és maga gondoskodjék a hús szétosztásáról.

A miniszterelnök a polgármester előadását nagy érdeklődéssel hallgatta, hozzájárult az ideiglenes rendszabályokhoz, kijelentette, hogy néhány nap alatt értesíteni fogja a várost elhatározásáról, de előbb a földművelésügyi miniszteriummal akar ebben a kérdésben tárgyalni.

A polgármester még arra kérte a miniszterelnököt, hogy azonnal tegye olcsóbbá az állatárakat, mert a kormány husakciója következtében később a hús olcsóbbá tétele nem volna lehetséges. Rámutatott továbbá a polgármester arra is, hogy Bécs város lakosságának élelmiszere általanosságban is igen nagy nehézségekkel jár.

Steiner pártelnök arra kérte még a miniszterelnököt, hogy azonnal kezdje meg a kormány a központiok megszüntetését és most tegyen meg már minden előkészületet ahhoz, hogy háború után a legitim nagy- és kiskereskedelem ismét jogához jusson.

Gerngross szentesi üzletei.

— A belügyminiszter lefoglalta a megvett árukat. —

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A bécsi Gerngross A. cég Ausztria legnagyobb áruháza. A berlini Wertheim-áruház mintájára élelmiszerektől kezdve ruhaneműeken keresztül butorberendezésig mindent a világon kapni lehet a Gerngross máriahilferstrassei áruházában.

Amikor mostanában a pamutsempéseket leleplezték, a magyar hatóságok figyelembe a Gerngross-cégre terelődött, amely óriási szükségletét nagyrészt akként ledezte, hogy ügynökeivel behálózta Magyarországot és itt összevásároltatott mindent, amit csak lehet, sőt olyant is, amit kivinni innen nem lehet. A lefoglalt pamutárak jelentékeny része is ez a cégé volt és csak nemrég keltett kellemetlen feltűnést, hogy a Kecskeméti Konzervgyár r.-t. ezidei egész gyümölcs- és főzelékkonzerv-produkcióját egy tételben ugyancsak Gerngrossék vették meg.

A Gerngross-cég ügynökei nemrég Szentesen egy Brüll Ferenc nevű kereskedő három üzletét vették meg, hogy ilyenképen a kereskedő egész árukészletéhez hozzájussanak és azt elszállíthassák Ausztriába. Brüll Ferenc három

üzletében igen jelentékeny minőségű női és férfi fehérnemű, posztó, szövet és más ruházati cikk volt raktáron. Ez a készlet több mint felét tette ki Szentés összes üzleteiben heverő ilyenfajta készletnek, úgy hogy Brüll árukészleteinek Ausztriába való elszállítása után a szentesiek textilárúknak komoly szükségletet szenvedtek volna.

A szentesi Közéletmezési Hivatal vezetője, Csörgő Károly dr. táviratilag fordult a belügyminiszterhez, hogy ne engedje a Gerngross által összevásárolt három üzlet készletét Ausztriába szállítani, mert ilyen áruk hiányában Szentesen a textilárú egyrészt hiányozni fognak, másrészt rettenetesen megdrágulnak.

A belügyminiszter a fölterjesztés alapján utasította Csongrád vármegye alispánját, hogy a Gerngross által megvett három üzletből mindazon cikkeket, amelyekre a lakosoknak szüksége van, foglalja le és tartsa vissza. Az alispán felhatalmazása alapján a szentesi Közéletmezési Hivatal lefoglalta Brüll eladott áruit és azokból az elsőrendű közszükségleti cikkeket kiválogatta és hatóságilag megállapította

árakon a szentesi összes szakmabeli kereskedők között kiárusításra szétosztotta.

Brüll Ferenc három üzlete most zárva marad és a szentesiek örülnek, hogy Gerngrossék — akik egész üzleteket akartak összevásárolni — akaratlanul is olcsó textilárúkhöz juttatták őket.

Andrássy Gyula kihallgatása körül.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: A külügyminiszter tegnap nemcsak Andrássy Gyula gróffal, hanem Apponyi Albert gróffal és Károlyi Mihály gróffal is hosszasan tanácskozott. Czernin Ottokár gróf és az ellenzék vezérei a külpolitikai és a belpolitikai kérdéseket tárgyalták meg. Apponyi Albert gróf ma délelőtt hosszasan tanácskozott Andrássy Gyula gróffal a küld és belpolitikai aktuális kérdésekről.

Andrássy Gyula gróf tegnapi kihallgatásáról a felhivatalos Budapesti Tudósító kommunikét adott ki, amely szerint az egyes újságok ellenkező híreivel szemben, illetékes helyen megállapítják, hogy Andrássy Gyula grótot a király az ő saját kérelmére fogadta kihallgatáson.

Ezzel a felhivatalosan kiadott kommunikével, az ellenzéki politikusok szerint, Andrássy kihallgatásának súlyát akarják csökkenteni holott megállapítható — mondják — hogy este félhat órakor Andrássyt telefonon felhívta a király kihallgatásra és ugyanekkor udvari autó egy udvari tisztviselővel ment Andrássy Gyula gróffert, akit nyomban a várba szállított, ahol a király egy óra hosszat tartó audiencián fogadott. Andrássy ugyan megtagadott minden felvilágosítást, hogy miről, mikről, és milyen mederben folytak a tárgyalások, de ellenzéki politikai körökben tudni vélik, hogy a belpolitikai kérdések voltak az audiencia fő tárgyai. Politikai körökben ezekkel a tárgyalásokkal kapcsolatosan még fokozottabb mértékben foglalkoznak a koncentrációs kabinet megalakításának kérdésével, amelyet főleg azért emlegetnek, mert az ellenzéki politikusok szerint, Andrássy Gyula grófnak tegnapi kihallgatásával kapcsolatosan Tisza István gróf miniszterelnök elejtéséről, illetve a kormány átszervezéséről tárgyaltak volna. Politikai körökben azt hangoztatták, hogy nemcsak az egyes politikai pártok, hanem az ugynevezett vezető körök is belátták, hogy az ország erőinek egyesítése csak oly módon lehetséges, ha az összes politikai pártok részt vesznek az ország vezetésében.

Budapestről telefonálja tudósítók: A munkapártban ma este nagy számban gyülekeztek a párt tagok és behatóan foglalkoztak az ellenzéki lapok által az utóbbi napokban ismét felvetett koncentrációs kabinet kérdésével. A párt vezető tagjai Khuen-Héderváry Károly gróf elnök és Beöthy László alelnök köré csoportosultak a jelenlevők. Nagyjában a következő felfogás jutott kifejezésre: Az a feltételezés, mely szerint az ellenzéki sajtó újból a koncentrációs kormány szükségességét hangoztatva, kétségkívül tendenciózusan úgy állítja be, mintha a munkapárt tagjai között lennének olyanok, akiknek a koncentrációs kabinet szimpatikus lenne, egyhangú nagy felháborodással való visszautasításra méltó. Csodálatuknak adnak kifejezést, hogy az ellenzék, a mely mindig azt hangoztatja, hogy a

munkapárt megrontja az országot, most egyszerre attól a meleg óhajától van eltelve, hogy együtt működjen a munkapárttal. Nem tudják megérteni, hogy jön az ellenzék ahhoz, hogy a koncentrációs kormányalakulásban a nemzeti munkapártnak is szerepet juttasson, holott annak egy tagja sem óhajt ily szerepet elfogadni. A munkapárt összes tagjai ezt a kon-

centrációs kabinetet oktalannak tartják és visszautasítják. Vezető tagjai kitérésre juttatták, hogy osztják e feladást.

A miniszterelnök és a kabinet tagjai az értekezleten nem voltak jelen, miután a tegnapielőtti minisztertanácson nem intézték el az egész munkaanyagot és a minisztertanácsot ma este folytatták.

Nagy tengeralattjáró sikerek híre a bécsi tőzsdén.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Genf. Washingtonból jelentik: A Fehér Házban ma rendkívüli haditanács volt, amelyen Wilson elnök további magatartásának kérdésével foglalkoztak. Az elnök elhatározta, hogy személyes hatalmának kiterjesztését nem kéri addig, amíg a mostani alkotmány érvényben van.

A Reuter-ügynökség jelenti: A szenátus 66 szavazattal 3 ellenében elhatározta, hogy a vita bezárásához kétharmad többség szükséges.

Berlin. Az itteni kínai nagykövet a tényleges helyzet megvilágítása végett beható jelentéseket küldött Németország katonai, tengerészeti és gazdasági helyzetéről kormányának. A közlések, amelyeket a legmértékadóbb helyek pontos információi alapján szerzett meg a kínai nagykövet, remélhetővé teszik, hogy a pekingi német nagykövet működésével együtt ellensúlyozni fogják Amerika és az entente pekingi tevékenységét és Kínát semlegeségének megtartásában meg fogják szilárdítani.

Washington. A monarchia választójegyzéke nem fogja maga után vonni Amerika és Ausztria-Magyarország között a diplomáciai viszony megszakítását. A helyzet kielesedése előtt be fogják várni, hogy vajon a monarchia nyíltan ellenséges magatartást tanúsít-e az Egyesült Államokkal szemben.

Genf: A Matin jelenti Newyorkból: Holnap szombaton három, március 15-én további öt kereskedelmi hajó indul el Amerikából, amelyek már fel lesznek fegyverezve.

Bécsből jelentik: A tőzsde szilárdsága a mai értéktorgalomban fokozott mértékben jutott érvényre és nagy mértékben hozzájárult ehhez az, hogy nagy tengeralattjáró sikerekről érkeztek újabb jelentések.

Krisztiania: A Frederichs VIII. amelyen Bernsdorf gróf washingtoni német nagykövet utazott, ma megérkezett Krisztianába.

Varjassy polgármester a buza árának felemeléséről.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szakkörökben epügy, mint a közönség sorában még mindig élénk megbeszélés tárgya az az ankét, amelyet az Aradi Közlöny rendezett a magas gabonaárak körül. Mint közöltük, az aradi kereskedelmi és iparkamara átiratilag arra kérte Arad város törvényhatósági bizottságát, hogy már most feliratilag tiltakozék a kormánytól a magas gabonaárak felemelésére irányuló mozgalom ellen és világosítsa fel a kormányt, hogy a buza maximális árának felemelése szavakban alig kifejezhető nemzeti csapást jelentene.

Az Aradi Közlöny munkatársának alkalma volt beszélni Varjassy Lajos polgármesterrel és megkérdezte, hogy a városi tanács milyen irányban szándékozik foglalkozni ezzel a rendkívül fontos kérdéssel.

— A városi tanács állásfoglalását én előre nem jósolhatom be, — mondta a polgármester — azonban nekem egyenlőleg az a véleményem, hogy ez a kérdés most még nem aktuális. Ha a törvényhatósági bizottság mégis arra az álláspontra helyezkedik, hogy célszerű lesz már most feliratot intézni a kormányhoz ebben a kérdésben, akkor nemcsak a buza ára felemelése ellen kell tiltakozni és nemcsak azt kell követelni, hogy a buza árát a kormány ne emelje fel, hanem olyan intézkedést is kell kérni a minisztériumtól, hogy a mostani csaknem elviselhetetlen magas ipari árakat a buza árához mérsekelje, vagyis a buza árát val egy nívóra helyezze. Amikor azt látjuk,

hogy az iparcikkek és a mezőgazdaság műveléséhez szükséges nyerstermények, mint a kőszén, a kenőolaj, a kötőzsinat stb. ára több száz, sőt ezer perccenttel is emelkedett, méltányos volna, ha a gabona maximális árát is emelnék, ezt azonban semmiestre sem szabad megtenni, hanem inkább olyan kormányrendeletet kell kibocsátani, amely az iparcikkek halatlannal felemelkedett árát megfelelő módon le szállítva maximálja.

Mérget akartak keverni Lloyd George wiszkijébe.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Mint az Aradi Közlöny már megírta, a londoni Central Criminal Court megkezdte Lloyd George miniszterelnök és Henderson miniszter merényletinek főtárgyalását. A főügyész Wheeldon asszonyt, két leányát, valamint vejét Masont és egy Booth nevű munkást azzal vádol, hogy megakarták ölni a két minisztert és Boothnak az lett volna a feladata, hogy szerezzék be a strichnint, mely a gyilkossághoz szükséges lett volna.

Wheeldon asszonynak Derby városban kis szatócsüzlete van és hajadon, de menyasszony leánya Hetty tanítónő a községi iskolában, míg a másik leánya férjével együtt Southamptonban lakik. Mind a négy tagja az Andependant Workers of the World forradalmi munkapártnak és buzgó hívei a női választójognak. A fiatalabb Wheeldon leány részt vett Pankhurst asszony vezetésével lezajlott nagy szüfrazet harcokban, úgy Londonban, mint más városban is.

A vád az említett Booth nevű munkás fantasztikus vallomásán alapszik, aki ugylát-szik megfizetett ugrató és az agent provokateur szerepét játssza ebben az ügyben. Azt vallotta, hogy Wheeldon asszony és Hetty leánya előtte beismerték, hogy 1911. júniusában felgyújtották Breadzban az anglikánus templomot, azt azonban már nem tudta megmondani, hogy mi célból követték volna el ezt az örültséget. Elmondotta továbbá azt is, hogy a hölgyek állítása szerint a női szavazati jog egyenlőlet háromszáz font sterlinget bocsátott rendelkezésre Lloyd George megmergezése céljából. Az angol miniszterelnök ugyanis, mint a legtöbb angol, nagyon szereti a wiskit. Iróasztalán állandóan ott van a pálinkás palack és a szódásüveg. Egy pohár italba a vádlottak egyikének mérget kellett volna ocsempésznie, hogy Lloyd Georget, a női jogoknak ezt a halálos ellenségét elpusztítsa. Mint Booth mondja, a múlt év decemberében már majdnem végre is hajtották a tervet és a miniszterelnök csak azáltal menekült meg a veszedelemtől, hogy hirtelen Franciaországba utazott. Mack Kenna pénzügyminiszter ellen is tervbe volt véve egy fantasztikus gyilkosság. Egy mérgezett tával kellett volna őt megölni, de ő is megmenekült a haláltól. A vádló nem képes állításait semmivel sem bizonyítani. Minden bizonyítéka egy pár ellopott levélből áll, amelyet Wheeldon asszony és leányai váltottak egymással és a melyekben a hölgyek a világháború okozói és a háborús uszítókkal szemben drasztikus szavakban fejezik ki undorukat. Ezekben a levelekben Lloyd George úgy van beállítva, mint akit a felelősség legnagyobb súlya terhel a sok millió ember haláláért és egyik levélben előfordul a következő mondat:

— Az Isten büntesse meg az átkozott szemeit.

V. György angol királyról olyan módon van szó a levelekben, hogy az angol sajtó nem meri azokat lenyomatni. Az bizonyos, hogy a levélíró a jelenlegi angol kormány és politikája ellen óriási gyűlölettel viseltetnek, azonban a gyilkosságnak még csak árnyéka sem magyarázható ki belőlük. Wheeldon asszony azt mondta a törvényszék előtt, hogy véleménye szerint az egész dolgot a kormány találta ki, hogy népszerű legyen. Végül meg kell említeni, hogy az özvegy asszonynak egyetlen fiát, akit legutóbb besoroztak katonának és aki megtagadta a szolgálatot, mert lelkiismeretével nem tartja azt megengedhetőnek, börtön büntetésre ítélték.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A vezérigazgató és a bécsi törvényszék. Budapestről telefonálja tudósítónk: Poor Rezső, a budapesti Gabona Bevásárló Részvénytársaság igazgatójának ügyében, akit, mint jelentettük, szabadon bocsajtottak, a bécsi országos törvényszék két átiratot küldött a budapesti törvényszék ügyészségének és a budapesti királyi törvényszék vizsgálóbírójához. Az átiratban a bécsi törvényszék arra kéri a magyar hatóságokat, hogy indítsanak nyomozást Poor Rezső ellen a Bécsben letartóztatott Péter József és Krauss Géza bűnügyével kapcsolatosan hivatalos hatalommal való visszaélés büntetése való felhívás miatt. A bécsi törvényszék azt is írja, hogy abban az esetben, ha Poor ellen nem rendelnek el a nyomozást, akkor legalább hallgassák ki, mint tanút. A budapesti királyi ügyészség néhány napon belül dönteni fog az ügyben.

Protopopov — a különbéke érdekében.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Stockholm. Az orosz előkelő politikusok hevesen támadják az orosz kormányt és ezért a дума feloszlata közelre várható. Ebben az esekben a dumát csak 1918. év őszén hívják össze az új választások alapján.

Riga. A Sund Times egy pétervári levelet közöl, amely elkeseredett támadást intéz Protopopov belügyminiszter ellen és azzal vádolja meg, hogy a különbéke érdekében fejt ki tevékenységet.

Stockholm. Vezető orosz politikusok hevesen támadják az orosz kormányt a lengyel kérdés megoldásánál tanúsított magatartása miatt és azt hangoztatják, hogy a kormány intézkedése a lengyel kérdésben csupán blöff annak a bizottságnak, mely ezt a kérdést tárgyalta egyetlen lengyel tagja sines és a kormány tevékenysége neveltséges erőszaktevésben merül ki.

Zepelin Ferdinánd gróf temetése.

(Károly király koszorúja. — A császár és Hindenburg részvéte.)

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Berlinből jelentik: A West szanatórium Charlottenburg kápolnájából temették el ma délután Zepelin grófot, a birodalmi főváros még soha nem látott óriási részvéte mellett. Annyi ember talán még soha sem volt Berlin utcáin, mint ma. A koporsót IV. Károly király, Vilmos császár, az összes fejedelmek, a parlamentek és rengeteg sok előkelőség koszorúja borította. A császár és a császárné képviselői, Bethmann-Hollveg kancellár, az összes miniszterek, tábornokok álltak a koporsó körül. A temetés teljes katonai díszsel történt. A koporsót léghajók emelték a gyászkozsira, amely az anhalti pályaudvarra tartott, a honnan Zepelin gróf holttestét Stuttgartba szállították. Az egész útvonalon tanuló ifjúság állott sorfalat és a közönség mély részvétellel adta Németország egyik legnagyobb fiának a végső tiszteletet.

Berlinből jelentik: Vilmos császár Zepelin gróf halála alkalmából a következő részvétélátvitelt intézte az özvegyhez:

Berlin, Bellevue palota 1917. március 9.

Mély szomorúsággal értesültem az imént, férjének, Zepelin gróf lovassági tábornoknak haláláról. Miként én személyesen a legfájdalmasabban érzem a szellem és a szív ritka adományával kitüntetett férfi elhunytát, úgy velem együtt az egész német nép gyászban áll a hazai egyik legnagyobb fiának ravatalánál. Szívós és fáradhatatlan küzdelmében a legvégig uraimért megadatott neki, hogy oly sikereket érjen el, amelyek nevét messzire a birodalom határain túl az egész földtekére felehetetlenné tették. Az óriási háború közepette, amely háborúban olyan tettersően volt alkalma közreműködni az ellenség leküzdésében, sajnos, nem adatott meg neki, hogy személyesen vegyen részt a végső küzdelemben. Munkáját azonban a hadsereg és a haditengerészet az ő szellemében fogja folytatni. A Mindenható vigasztalja őt és övéit az elköltözöttért való nagy fájdalomban, akinek dicsősége maradandó és akinek emléke mindig drága marad számomra. Vilmos I. R.

Berlinből jelentik: A Norddeutsche Allgemeine Zeitung Hindenburg vezértábornagynak, a tábori hadsereg vezérkarjának a

következő megemlékezését közli Zepelin gróf lovassági tábornokról:

— Március 8-án Berlinben elhunyt Zepelin gróf királyi württembergi lovassági tábornok és őfelségéhez a császárhoz és királyhoz a la suiet beosztott tábornok. A német vezérkar mély fájdalommal osztozik a német népnek nagy fia elmulásával érzett gyászában. Halásan gondolunk arra a fáradhatatlan munkára, amellyel az elhunyt alkotó szelleme és merész keze olyan eszközt teremtett, amelyből a németek létükért folyó harcukban erős hadiszert találtak és miként műve a hadsereg büszke fegyverévé vált, azonképen az egész élete a legdicsőbb harci erények mintaképevé vált számunkra. Az elhunyt törhetetlen akarata, szívós bírása és rendületlen bizakodása példát szolgáltatott részünkre. Ez a mintakép vezérelje jövőben törekvéseinket. Hindenburg, a tábori hadsereg vezérkarjának.

Rablógyilkos cselédleányok.

— Az Aradi közlöny tudósítójától. —

Nagy szenzációt keltett Eszéken az a rablógyilkosság, melyet a tetsővárosi Deszáchy-utca 27. szám alatt követtek el. Éjjel 11-12 óra között Louzil Antal 74 éves árast meggyilkolták s 3400 korona készpénzt elrabolták.

A tett színhelyén hosszas du'akodás nyomai látszottak. A meggyilkolt kezében egy csomó női hajsza maradt, a fő-dön pedig hajtuk voltak. Ebből nyilvánvaló lett, hogy a gyilkosok egyike nő volt; ott találtak még egy kapukulesot is a kályhán, amelyet szintén a gyilkosok felejtettek ott.

A rendőrség az ott felejtett kapukules nyomán indult el. A környéken levő házakat kipróbálták, hogy melyikbe illik bele. A kapukules nyomra is vezetett, a Deszáchy-utca 23. számú ház kapuját akadály nélkül kinyitotta. A vizsgálat most már gyorsan haladt előre. A lakást Sigris Anna asszony bérlé, akinél Mlinarie Mária 19 éves cselédleány szolgált, már három esztendeje, ez a leány a napokban új kapukulesot csináltatott, mert a régit, amint mondta, elvesztette. A rendőrség rögtön vizsgálatot indított a lakásban, ahol egy véres mosdótálat s 1920 korona készpénzt talált, megállapította azonfelül, hogy az ablakráma is tele van véres nyomokkal.

Mikor mind a három vádlott a rendőrségen volt, megkezdődött a kihallgatás. Először Mlinarie Marit halgatták ki. Elmondta, hogy, hárman (ő, Haluzan és Bidlo) többször beszélgettek arról, hogyan lehetne könnyen sok pénzt szerezni. Legutóbbi beszélgetésük alkalmával merült fel Louzil meggyilkolásának s kirablásának terve. Hamvazó szerdán Haluzan Miska barátja eljött hozzá, az ő lakására s egy nagy fejszét hozott magával. Éjjel 12 óra tájban átmentek a szomszédban lakó Louzilhoz, ott bezörgöttek. Louzil rögtön ajtót nyitott nekik, mert a leány már többször volt nála s mindig bőkezűen fizetett neki. Mikor a sötétben beléptek a szobába, néhány pillanatra helyet foglaltak az asztalnál. Mlinarie felugrott, torkonragadta a mítsem sejtő öreg ember s leterítette a földre, akkor Haluzan fejszével több csapást mért a földön fetregő és segítségért kiáltó öregra. Mlinarie is magával hozott egy fejszét, de annak a foka letörött s ő csak a nyelével ütött néhányat a már kiszívott öregra.

A cselédleány a felfedezett bizonyítékokra nem tagadhatott, beismerte, hogy részes Louzil meggyilkolásában, de a gyilkosságot barátja, Haluzan Miska 26 éves takarítóleány követte el.

A detektívek rögtön letartóztatták Haluzant is lakásán, lakásadóijével és rokonával, Bidlo Máriával együtt.

Mikor Louzil már halott volt, gyufát gyújtottak, elrabolták az ágyában levő pénztárcáját s elrohantak gaztettük színhelyéről. Ezután megosztották a rablott pénzen.

Majd Haluzan kihallgatása következett. 26 éves, kis termetű, betörő arcú leány, humi születésű. A házkutatás alkalmával 1000 koronát találtak nála, a többi pénzt már elvásárolta, vett új cipőt, bluzokat, fémneműt, mert a nyáron akart férjhez menni s már az esküvő-bluzt is megvette.

A bünszövetség előbb Mlinarie asszonyt akarta kirabolni s gázzal megölni, de a cselédleány ebbe nem ment bele.

VAROS ES MEGYE.

Megkezdődik az új választók összeírása.

Arad város központi választmányának az országgyűlési választókat összeíró küldöttségei az első kerületben négy körzetben működnek, hol március 11-től 26-ig kell az érdekelteknek jelentkezniük. Az első körzet a Rákóczy-utcai siket-néma iskola épület egyik helyiségében, a második a tűzoltó lakatanyában, a harmadik a Kuzinezy-utcai polgári fiú iskolában, a negyedik pedig a Nádor-utca 1. szám alatt levő polgári menház épület egyik helyiségében működik. Hogy az egyes szavazókörökön, mely utcák tartoznak, az Aradi Közlöny február 28. számában megjelent ide vonatkozó hirdményből tudható meg. Az összeírás hétköznapokon délelőtt 11-12 óráig és délután 4-5 óráig, vasár- és ünnepnapokon pedig délelőtt 8-12 óráig fog eszközölni.

A II. választó kerület 1. körének összeíró bizottsága a Csutora-utcai állami elemi iskolában, a 2. köré az Illés-utcai községi fiúiskolában, a 3-ik köré a Gizella-utcai állami fiúiskolában, a 4. köré a Gájban, a Templom- és Magyar-utca sarkán levő városi épületben működik. Az egyes körök utcáinak beosztása az Aradi Közlöny február 28-iki számában volt közzétéve.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Szombaton: Kőmives Kelemen, színmű.

* Pro Transylvania jelige alatt megindult mozgalom Hunyadvárnegyében is mind nagyobb tért hódít. Legelőször Deván rendeztek a földöntúli erdélyi menekültek felségélyezésére s a teidult talvak lélepitésére gyűjtést, majd főnyes erkölsi s anyagi sikerrel végződött műsoros estélyt. Legutóbb Guradobra kisközség lépett a jótékony szolgálatába. Magas nívón álló estélyen a környék intelligenciája kivétel nélkül megjelent s nemzetiségre való tekintet nélkül ki-ki egyformán áldozott a célra. A műsor Guradobra s környéke válogatott szereplőiből volt összeállítva. Baár Elvira zongorajátéka, Oriold Margit s Szörényi Mariska magánzámái, valamint Sarkadi Géza hegedűjátéka, messzire túlhaladták a dilettánsok részéről várt produkciót. Főleg a „Küldöttség” aratótt nagy sikert. A kis jelenetben Rignáth Béla kreálta kiváló sikerrel a főbíró s vitte a tökélyig. Az estély anyagi sikerét mi sem bizonyítja jobban, hogy 250 korona jutott a jótékony célra.

* A színház hírei. Ifjúsági és népies előadás. Szombaton délután három órakor a múlt héten felújított gyönyörű nyelvezetű tündérvjáték, a Szentivánéji álom kerül előadásra ugyan csak a Mendelssohn-téle klasszikus zenekísérettel. A szereplők ugyanazok, mint legutóbb voltak. Vasárnapi előadások. Vasárnap délután három órakor a Csafádió kerül előadásra, este hét órakor a Drótostóó kerül színre. — Kőmives Kelemen. Kárpáti Aurél és Vajda László kitűnő drámája holnap harmadszor kerül előadásra a premier szereplőivel.

Radovics Alexa dr. vallomása.

— Hegedüs Ede alezredes bűnperének tárgyalása. — A vád koronatanujának kihallgatása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A nagyszabeni hadosztálybírósa mai ítéltárgyalását 9 óra után nyitotta meg John Jenakie tábornok. A vád koronatanujának Radovics Alexa dr., volt aradi internáltnak kihallgatására került a sor, amely az egész délelőttöt igénybe vette.

Radovics Alexa 35 éves, Szerajevóban született, békében ottani ügyvédjelölt és törvényszéki hites tolmács. A mai tárgyaláson bosnyák gyalogtiszti egyenruhában jelent meg a hadbírósa előtt, mert tartalékos hadnagy. Mióta az aradi internált táborból kiszabadult fél évet töltött a harctéren.

Praelúdium.

— Mielőtt vallomásomat megkezdeném, engedje meg a nagytekintetű hadbírósa, hogy egy megjegyzést tehessek, — mondotta Radovics dr. — izgatott, emelkedett hangon. Az aradi lapokból arról értesültem, hogy engem az alezredes ur politikai izgatással és a személye elleni bujtogatással vádolt és minthogy ezek nem felelnek meg a tényeknek, engem megrágalmazott. Ezért a tárgyalás befejezése után, ha még lehet, elégtételt fogok venni tőle.

Minden szerb gyanus.

Vallomásában kijelenté: szerinte lehetetlen az, hogy Hegedüs alezredes ne tudott volna az internált táborban uralkodó egészségügyi viszonyokról.

Egy ideig ő, Radovics doktor és egy másik internált ur ember, aki békében nagykereskedő Mostárban, küldönc útján a városból akadálytalanul hozathattak be napilapokat. A Pester Lloydot, Journalt, bécsi lapokat és néhány német hetilapot járattak. Ezek igazán nem olyan lapok, amelyeknek közleményei az ő állítólagos hazafiatlan föllogásukat istáptolták volna. Egy napon azonban, — Hegedüs alezredes parancsára, — az újságot hozó küldöncüket feltartóztatta az ő a kapunál. Aznap a mostári nagykereskedő hozatott be lapokat. Hegedüs alezredes ezt az intelligens ur embert azonnal maga elé citáltatta rapportra és a saját cellájából más abteilungba vitték.

Radovics dr. az újság-incidens alkalmával szintén jelentkezett rapportra Hegedüs alezredesnél és kérte őt: vegye tekintetbe, hogy ők intelligens foglalkozású, vagyonos emberek, ő saját személyében pláne tartalékos tiszt és törvényszéki hites tolmács. Az alezredes erre azt válaszolta, hogy ez neki teljesen mindegy, ő előtte minden internált egyforma és minden szerb gyanus.

Hegedüs alezredes: Hivatkozom a 2720 számú rendeletre, amelyben az áll, hogy ezek az internáltak felségárulók.

Hummel alezredes: Felségárulásról nincs szó. A rendeletben csak az áll, hogy kémkedésben gyanusak, ezért szigorúan őrizni kell őket és a levelezést meg kell tiltani nekik.

Hegedüs alezredes: Én azt hittem, hogy már elkövették a bűntényt, vagy szerfelett gyanusak.

Hummel alezredes: A rendeletből csak az tűnik ki, hogy politikailag gyanusak. Ha büncselekményt követtek volna el, akkor nem internáltak volna őket, hanem átadták volna a haditörvényszéknek. Egyébként augusztustól kezdve más hadügyminiszteriumi leiratok is érkeztek, amelyekből nyilvánvaló volt, hogy nem tekintették az internáltakat felségárulóknak.

Hölgyek látogatása táborban.

Ezután a tanu ismét visszatér az egészségügyi viszonyok jellemzésére.

Hummel alezredes tárgyalásvezető: Miért nem mentek panasz rapportra az alezredes urhoz?

Radovics dr.: Az alezredes ur előtt mindenki remegett. Nem mentünk panaszkodni, mert tudtuk, hogy az alezredes ur úgy sem hallgatna meg bennünket. Ő előtte kettős rendekben kellett elmasírozniunk és fejvetéssel tisztelegniünk neki. Ily körülmények között senkinek sem volt kedve és bátorsága a rettegett parancsnok elé kerülni.

Az alezredes ur társaságában néha hölgyek szoktak a táborba kijönni.

Tárgyalásvezető: Igaz ez alezredes ur?

Hegedüs alezredes: A hölgyek a feleségem, Hehs altábornagyné, Merici ezredesné és édesanyja voltak. Ezek a hölgyek ruhákat hoztak ki a táborba az internált nők és gyermekek számára.

Radovics dr. (vallomását folytatva): A helyett, hogy az alezredes urhoz panasz a mentünk volna, amit nem is mertünk megkockáztatni, — elmondottuk a panaszunkat Pop Csicsó István dr. ügyvéd urnak, aki kintjárt nálunk a táborban. Egy ízben az alezredes ur közölte velünk, hogy lelényképeztehetjük magunkat levelezőlapokra, amelyeket a Vörös Kereszt javára fognak árusítani. Nem volt muszáj magunkat lelényképezetni, de tekintve a Vörös Keresztre, mi mindnyájan meg tettük. A levelező-lapok darabja 20—30 fillérbe került. Mi még örültünk is neki, mert eddig csak az irodából, nagy utánjárással és nehézségek között távíratozhattunk haza pénzért, most pedig ezeken a levelezőlapokon volt szabad írniunk. Nagy meglepetésünkre azonban egyszer csak azt hozták hírül, hogy nemesak a Vörös Keresztben lapokon vagyunk láthatók, — hanem másutt mint komitacsik szerepelünk.

Toképenzes toprongyosok.

Hegedüs alezredes: Reklámlálni kíván a tanunak eddigi vallomására. Hogy amikor a szerb internáltak megérkeztek, megerősített patulokat küldtem ki érni az állomásra, ennek oka az volt, hogy Arad és Temesvár lakosága fel volt izgatva és én az internáltak érdekében tettem ezt az intézkedést. Az internáltak lekvőhegyei három méter hosszúak és egy méter szélesek voltak, nem igaz, hogy egymás hátán teküdték összezsúfolva. Hogy a levegő éjszaka mégsem volt jó, azt meg lehet érteni. A szalma mindig tiszta volt, mindig volt elegendő szalma. Hogy víz nem volt: istenem, hát én csak nem mehettem ki éjszaka, hogy vizet adjak annak, aki kér. Hogy a vizet meg kellett fizetni? Lehet, hogy a foglárók elvettek egy-egy fillért, erről én nem tehetek. Én az intelligens elemekkel megkülönböztetett módon bántam, ezt Gábor főhadnagy jól tudja. Hogy tányér és evőeszköz nem volt, vagy piszkos volt? Én ennek sem nézhettem utána. Ha nem voltak, az internáltak pár krajcárért vásárolhattak volna. Mert nem igaz az, hogy az internáltaknak nem volt pénzüik. Az ember nem is hinné, hogy ezeknek a szegényes alakoknak mennyi pénzüik volt. Gábor főhadnagy 40—50.000 koronát szedett össze egy-egyől. Neki mondták is az internáltak: Mi nem vagyunk szegények, nekünk odanaza házuk, földünk, állataink vannak.

Minden abteilungban volt egy szoba, ahol a betegek lefeküdhettek. A táborban mindig volt orvosi ügyelet, állandóan több orvos is inspekciózott.

Ami az újságolvasást illeti, Gábor főhadnagy figyelmeztetett engem, hogy nem jó, ha az internáltak újságot és bennük a mi balsikereinket olvassák. Nem emlékszem biztosan, de lehet, hogy azt az internáltat, aki ennek a betiltásnak dacára mégis hozatott be újságot, az intelligens osztályról a parasztok osztályára helyeztettem át. A táborban két ügyvéd is járt kint, Pop Csicsó és Nemess dr. Én megkérdeztem tőlük, hogyan segíthetnék az internáltakon, mire azok azt válaszolták: jól van így. Én előttem 1-ször: parancsomra legalább nem kellett defelirozni, 2-ször: nekem is van szívem és ha öreget, vagy beteget láttam, ezeket kivettem az excecrozásból. A gyakorlatozásra azonban az internáltaknak szükségük volt, egészségük szempontjából. Naponként kétszer végeztek rövid testgyakorlatot a szabad levegőn, délelőtt és délután. Ismétlem, ha öreget láttam és nem bírta a lépést, nem szóltam. Csak a bűnösökhöz voltam szigorú.

Mi volt a szalmával?

Ügysz dr. Radovics dr.: Mi volt a szalmávalattással. Mennyi szalmát kellett volna kapniuk önöknek?

Radovics: Gábor főhadnagy lediktálta nekem a szalmára vonatkozó adatokat. Augusztus hóra 1555 métermázsa szalma volt előirányozva, 8100 koronaért. Vásárolnak 1600 korona áru szalmát. 6500 koronát megtakarítottak. Szeptemberre kellett volna 1500 métermázsa a 6 koronaért, az 9000 korona. Vásároltak összesen 1100 koronaért, megtakarítottak 7900 koronát. Márciusban Czeika alezredes hadbíró ur megbízott engem, hogy ezeket az adatokat gyűjtsem ő-sze a hadbírósa számára.

Tárgyalást vezető Hegedüs dr.: Volt megtakarítás a szalmán?

Hegedüs: Soha. Ellenkezőleg januárban kétszer annyit költöttünk, mint a mennyi elő volt írva. Fogamam sincs, honnan vette Gábor főhadnagy ezeket az adatokat?

Hummel alezredes: Az előbb ön hivatkozott Gáborra, most pedig azt mondja, hogy nem tudja, hogyan jutott Gábor ezekhez az adatokhoz. Hiszen a főhadnagy maga diktálta ezeket Radovics dr.-nak.

Hegedüs alezredes: Talán egy írnoctól vette Gábor ezeket a helytelen adatokat. Én csak annyit mondhatok, hogy a szalmán egy fillért sem takarítottunk meg.

Radovics: Novemberre 10800 korona volt előirányozva, de csak 3030 koronát költöttek, így 7770 koronát takarítottak meg. Decemberre 11700 korona volt az előirányzat. Ekkor 5900 koronát adtak ki, miután egy bizottság jött Bécsből. Ha mindent összeszámolunk, a megtakarított összeg 35.270 koronát tesz ki. Hová lett ez az összeg, nem tudom. A mi koszuunk megjavítására semmi esetre se fordíthaták, mert az sem volt kifogásalan.

Hegedüs alezredes: Ezek az adatok hamisak.

Tárgyalást vezető: Tud-e ön arról, hogy a városban volt egy Hegedüs Edéné kórház és hogy az miként keletkezett?

Hegedüs Edéné kórháza.

Radovics: Tudom egy Herzfeld nevű foglárától, hogy az ő apja és Koch rendezték be.

Tárgyalást vezető Hegedüs alezredeshez: Miként lehet az, hogy a Hegedüs Edéné kórházat Herzfeld és Koch rendezték be.

— Ezt a leghatározottabban tagadom, hogy ez így lett volna, mert az említettek csak annyian működtek közre a kórház berendezésénél.

mint más aradi polgár, akik adományokat gyűjtöttek és juttattak el eme intézmény céljaira. Az aradi sajtóban vetődött fel a kórház szükségének kérdése és minthogy akkor még a város területén nem volt működésbe minden kórház; én hozzám fordultak, hogy adjak engedélyt a várbán egy ilyen egészségügyi intézmény létesítésére. És abban sem találtam semmiféle büntetendő cselekményt, hogy megengedtem, hogy a kórházat a feleségem nevével nevezék el.

— Nem találta ön azt különösnek, hogy az ön alattasai, pl. egy foglár, mint ez a Herzfeld, hozzájárul egy tisztikórház költségeihez? — kérdezte a tárgyalást vezető.

— Mint már említeni bátor voltam, a társadalomból indult meg a mozgalom és én voltam a legutolsó, aki arról tudott, hogy mi készül, engem már csak akkor értesítettek az akcióról, mikor a polgárság részéről a gyűjtés befejeződött.

Ügyész: De az tény ugyebár, hogy Herzfeld és Koch pénzadományokkal hozzájárultak a kórházhoz?

— Épen úgy, mint más polgárok — válaszolt az alezredes.

Ügyész: Mondja alezredes ur, nem ez adománynak a fejében adta ön Kochnak azt a hamis és a tényeknek meg nem felelő jegyzőkönyvet, amelyet a husmérleg hibáiról állított ön ki? Nem gondolja ön, hogy összefüggés van a két dolog között?

— Nem láttam összefüggést a dolgok közt és tagadom, hogy én a tényeknek meg nem felelő jegyzőkönyvet állítottam volna ki.

Védő: Tisztelettel kérem a nagytekintetű hadbíróasztalt, hogy méltóztassék az ügyész urat rendre utasítani, amiért azt állítja, hogy az alezredes ur hamis jegyzőkönyvet állított volna ki. Erről még a vádban sincs szó és a főtárgyalás során sem merült fel egyetlen momentum sem, amely ilyen állításra jogosítaná fel az ügyész urat.

Tárgyalást vezető: Semmi ok sincs a rendre utasításra és a védő ur előterjesztésének nem tehet eleget a bíróság, mert az ügyész ur egy szóval sem említette azt, hogy a jegyzőkönyv hamisított lenne, csak annyit mondott, hogy az téves és nem fedi a tényeket.

Radovics és Gábor főhadnagy.

— Mielőtt Radovics hadnagy urat elbocsátanók, felkérem a feleket, van-e kérdésük hozzá?

Védő: Mondja meg a hadnagy ur, szabadon mozoghatott-e az internált táborban?

— Radovics dr.: Időközönként megengedte az alezredes ur, hogy a többi osztályokon lévő ismerőseit, vagy rokonait meglátogathassa, de ez mindig foglár kíséretében történt meg.

Védő: És ott szabadon beszélhetett velük?

— Radovics dr.: Beszéltem velük és el is mondták nekem bajaikat és panaszait.

— Védő: Ugy tudom nemcsak önnek, hanem Gábor főhadnagy úrnak is panaszok voltak, sőt ön is elmondotta, a főhadnagy úrnak internált társai panaszait.

— Radovics dr.: Ez igaz, azonban őszintén szólva nem voltunk nagy bizalommal a főhadnagy ur iránt, mert nem tudtuk, hogy őszintén velünk érez-e. Szerettük őt, mert sok szívességet tett nekünk és most már nem tudom, hogy az alezredes ur beleegyezésével, de megengedte, hogy én például egy foglár kíséretében kijárjak egy fogorvoshoz a fogaimat plombáltatni. Az orvos nem készült még el a munkájával, amidőn egy napon megtűtötték nekem a kijárását, ebből azt következtetem,

hogy az alezredes ur tudta nélkül kaptam az engedelmet, mikor ő erről tudomást szerzett, akkor eltiltotta.

Védő: Mondja meg a hadnagy ur, milyen állapotban érkeztek önök Aradra. Nagyon megviselte önöket az ut, elláták-e önöket az uton kellőleg élelemmel?

Radovics dr.: Pontosan most már nem emlékszem, de azt tudom, hogy soká tartott az utazás, mert egy helyen több napig kellett vesztegetni, mert a transzportvezető nem kapott sürgőnyt Aradról, hogy indulhatunk-e, nekünk meg kellett várni, amíg az engedélyt megkapjuk. Ez mindjárt a háború elején, 1914. augusztusában történt, akkor érkeztem én is Aradra és velem együtt társaim, akik mind erős tagbaszakadt emberek voltak.

Védő: Hogy lehet az, hogy ön, aki most tartalékos tiszt, mégis mint internált került Aradra?

Radovics dr.: (Izgatottan és hangos szóval) Ehhez senkinek semmi köze és nem engedem meg, hogy az én multamban kereskedjék valaki. Tessék tudomásul venni, hogy én es. és kir. tartalékos tiszt vagyok, aki nemcsak szóval, de tettel is bebizonyítottam hazám és királyom iránti hűségemet, hat hónap óta vagyok a fronton és megtettem kötelességemet.

Jóhá tábornok elnök: Ne izguljon a hadnagy ur, senkisé sem bántja őt.

Védő: Én nem is azt kutatom, hogy miért nevezték ki doktor urat hadnaggyá, én csak mint internálthoz intézem ezt a kérdést, mert hiszem, hogy az adandó válasz igen lényegesen világosítaná meg az ön magatartását.

Tárgyalást vezető: Mikor kapta ön vissza tisztii rangját?

Radovics dr.: Mikor Wessely csendőrallezredes ur a bosznia-hercegovinai országos kormány megbízásából az internáltak táborát látogatta meg, kérvényt nyújtottam át neki, melyet a kormányhoz intéztem és kértem, hogy engem bocsássonak szabadon, mert én semmiféle politikai bünt nem követtem el, és nem vagyok megbízhatatlan, mint tartalékos tiszt a frontra akarok menni. Ez körülbelül 1915. áprilisában történt és ugyanez év október 5-én szabadultam, visszakaptam tisztii rangomat és a frontra jutottam.

Védő: Igaz-e hadnagy ur, hogy egy Kapas nevű szakaszvezető, aki foglár volt, rajtakapta őt, hogy szobáról-szobára, emberől-emberhez járt és agitált, az egyes osztályokban elhelyezett internáltak közt?

Tárgyalást vezető: Ennek a kérdésnek föltételét nem engedem meg, mert ez a tárgyalás folyamán mint tény még nem nyert megállapítást.

Ezzel Radovics dr. kihallgatása befejeződött és a tárgyalást vezető alezredes arra kérte a tanút, hogy tartózkodjék állandóan a bíróság helyiségében, mert esetleg más tanúkkal szembesíteni fogják.

A többi tanu.

Ezután Hollosy Sándor főhadnagyot hallgatta ki a bíróság tanuként, aki emondotta, hogy ő a fegyvertételben volt irodai szolgálatra vezényelve, de az internált táborokban nem járt és azok belső életéről nem tud semmit. Annyit tud csak, hogy 1914. decemberében, vagy 1915. januárjában az íróasztalán talált egy nyolcadret papirost, az alezredes írásával ceruzával az volt írva, hogy megállapítandó, hogy mi a baja a husmérlegnek.

Tárgyalást vezető: Az iratok közt fekszik egy jegyzőkönyv, amelyet Lachmann százados ur vett fel a Tarifatics nevű internálttal, és amely alá a hadnagy ur mint tanu van odairva. Mit tud erről?

Tanu: Nem tudok semmit, csak arra emlékszem, hogy egyszer dolgom volt Lachmann százados urnál az irodában, akkor jött oda egy internált, akit kihallgattak és így jelen voltam a jegyzőkönyv fölvételénél és aláírtam.

Tárgyalást vezető: Nem emlékszik a jegyzőkönyv tartalmára? Nem tudja-e, hogy az van benne, hogy Tarifatics azt vallotta, hogy őt valaki megkérte, hogy valljon kedvezően az alezredes ügyében.

Tanu: Erre igazán nem emlékszem.

Tárgyalást vezető: Hát azt tudja-e, hogy az a panaszkodó előbb volt ott, mint ő, vagy pedig később jött oda és az ön jelenlétében kezdte meg a vallomását?

Tanu: Nem tudom.

Védő: Hogy került az a Tarifatics Lachmann kapitány urhoz?

Tanu: Nem tudom.

A bíróság ezután elbocsátotta a tanút.

Ezután Kellner Jenő főhadnagyot hallgatta ki a bíróság tanuként.

A rossz mérleg.

Tárgyalást vezető: A főhadnagy ur jelen volt, amikor az ezer kilogramm húst lemérték a mérlegen, mondja el mit tapasztalt?

Tanu: Én és Endrey Hermann dr. főorvos vettük át a húst. Én magam próbáltam ki a mérleget és minthogy láttam, hogy egy kevés differenciát mutat, kiegyensúlyoztam és ezután azt láttam, hogy jól játszik. A mérleg azon a helyen állott, ahol máskor állani szokott. Véleményem szerint legföljebb öt-hat kiló hiányozhatott a húsból, de amikor láttam, hogy körülbelül százhatvan kiló a differencia, szóltam az egyik mészároslegénynek, hogy pótolják a hiányt, ami meg is történt.

Tárgyalást vezető: Nem folyt be a főhadnagy ur annak a jegyzőkönyvnek a kiadásába, amelyet az alezredes ur adott a mészárosnak. Vagy van-e tudomása arról, hogy milyen viszony volt a vádlott és a mészáros között?

Tanu: Gábor főhadnagytól értesültem, hogy a mészáros jegyzőkönyvet kapott az alezredes urtól, amelyben az elismeri, hogy rendben történt a szállítás, de a köztük fennálló viszonyról semmit sem tudok.

Tárgyalást vezető: A főhadnagy ur az internált táborban teljesíteti szolgálatot, mit tud az ott uralkodott állapotokról.

Tanu: Én 1915. októberében jöttem egy őrszázaddal Aradra és ebben az időben csak mint tisztiország parancsnoka teljesítettem szolgálatot és az volt a kötelességem, hogy a fölállított öröket ellenőrizzem.

A szerbek hozták a tifuszt.

Decemberben lettem az egyik osztály parancsnoka, amikor a birodalmi szerbek érkeztek Aradra, a vár udvarán én vettem őket át. Lefogyott, kiéhezett emberek voltak, akiknél igen sok nyers kukoricát találtam, mert főleg azzal táplálkoztak odahaza. A részükre kijelölt lünettekben helyeztük el őket és amikor láttam, hogy egészségi állapotuk kezdenek romlani, azonnal jelentést tettem alezredes urnak és azt javasoltam, hogy ezeken az állapotokon változtatni kell. Az alezredes ur el is rendelte és megengedte, hogy minden, ami a viszonyok javítására szükséges, megtörténjék. A helyzet az adaptálások és a lakásviszonyok megjavítása után jobbra is fordult. Hogy a viszonyok milyenek voltak augusztustól novemberig, arról én nem tudok.

Tárgyalást vezető: Panaszkodtak-e önnek ezek az internáltak sorsuk miatt?

Tanu: Sohasem panaszkodtak, mert nem is volt okuk rá, különben is oly piszkosak vol-

tak, hogy az kimondhatatlan és a legnagyobb fáradságba került velük a tisztaság szabályait megtartatni, mert nem akartak ilyen irányu parancsnak engedelmessé válni.

Védő: Nagytökintetű hadbíró! Arra a körülményre vonatkozólag, hogy a birodalmi szerbek között kiütött flektifusz epidemiának feltételei már megvoltak ezeknél az embereknél, mikor hazuról eljöttek, kérem tanuként megidéztetni és kihallgattatni Borsos Béla dr. vármegyei főorvost, aki látta ezeket az embereket, amikor a pályaudvarról, Arad utcáin bevonultak és ama véleményének adott kifejezést, hogy ezek ragályt és fertőző betegségeket hurcolnak be ide magukkal Aradra és hogy az újságírókat arra kérte, hogy ilyen irányban világosítsák föl a hatóságokat a lapokban.

Ügyész: Ennek a kérdésnek a teljesítését ellenezem, mert a birodalmi szerbek csak decemberben jöttek Aradra, míg azok az állapo-

tok, amelyek miatt én vádat emeltem, már ezt megelőzőleg fennállottak.

Védő: Nem felel meg a tényeknek az ügyész ur kijelentése, mert épen 1915. januárjában és februárjában emelkedett a halálozások száma, tehát oly időben, mikor a birodalmi szerbek ide behurcolták a bajt.

A bíróság később fog határozni eme előterjesztés sorsa felett.

Ezután Kellner főhadnagyot megeskették. A tárgyalást vezető elrendelte a két meg nem jelent tanu vallomásának felolvasását, akik főleg azt mondták el, hogy a foglások miféle visszaéléseket követtek el velük szemben, majd pedig az élelmezésről mondták el tapasztalataikat vallomásukban.

John tábornok elnök fél kettőkor beakasztotta a főtárgyalást és annak folytatását holnap reggel 9 órára tűzte ki.

Ambrus Zoltán — színigazgató. Változás a Nemzeti Színház és az Opera vezetésében.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Kern Aurél, az Operaház és Toth Imre s Nemzeti Színház igazgatói, akiknek szerződéses megbízatása a mostani színházi év végével lejár, megválnak állásuktól. Az igazgató változás mind a két műintézetnél már befejezett tény. Toth Imrét 40 esztendei munka tűzi a Nemzeti Színházhoz, melynek — különösen az utóbbi években, — sok szép sikere fűződik személyéhez. A mozgalmas, intenzív idegmunkát igénylő foglalkozást most nyugodalmassal állással fogja felelősködni Toth Imre, aki az Országos Színiakadémia igazgatója lesz. Athelyezése tulajdonképpen csak véglegesítést jelent abban a pozícióban, melyet Somló Sándor halála óta helyettesként töltött be. Ugy értesülünk, hogy Kern Aurélnak is más feladat megoldását akarják bizni.

Toth Imre utódjaként Odry Arpádot, a Nemzeti Színház művészt, azután dr. Csathó Kálmánt, a Nemzeti Színház főrendezőjét és dr. Hevesi Sándort emlegették művészkörökben.

Ma délben azonban a kultuszminiszteriumban Jankovich Béla kultuszminiszter elnöklésével értekezlet volt, amelyen részt vettek Albersberg Kuno gróf, Bánffy Miklós gróf és többen és másképp döntöttek az utódról. Az értekezleten a Nemzeti Színház és Operaház igazgatásában küszöbön álló változást tárgyalták. Tekintettel arra, hogy Toth Imrének, a Nemzeti Színház igazgatójának megbízatása június 30-án lejár és újra való szerződését ő maga sem kérte, a tárgyalások megkezdése előtt Toth Imrét, a Színművészeti Akadémia élére állítják. Bánffy Miklós gróf, az Operaház és a Nemzeti Színház vezetésében ezután jobban akarja érvényesíteni a saját befolyását és munkakörének kibővítését óhajtja, az a terv merült fel, hogy a Nemzeti Színház élére új igazgatót, az Operaház élére pedig — Kern Aurél jelenlegi igazgató és Kerner István karnagy fölmentésével, — színészekből és írókból láló igazgató-tanácsot hívnak meg.

A Budapesti Tudósító illetékes helyről jelent: Toth Imrének, a Nemzeti Színház jelenlegi igazgatójának mandátuma, június 30-án lejár. Új megbízatását ő saját maga sem kérelmezte. Ezért még a szerződés lejártá előtt érdemlős pályájának és gazdag tapasztalatainak elismerése céljából az Országos Színművészeti Akadémia élére állítják. A Nemzeti Színház vezetésével Ambrus Zoltánt, a kiváló író és színházi szakembert bízták meg, aki ezt a megbízatást elfogadta.

A Magyar Nemzeti Színháznak a mai naptól kezdve új igazgatója van Ambrus Zoltánnak, a kitűnő írónak a személyében. Ez a hír általános megnyugvást és örömet fog kelteni mindenütt, ahol a magyar irodalmat őszintén szeretik. Egy széles látókörű és nagy tudású ember kerül a nemzet első színházának az élére, amelynek mindig az volt a baja, hogy vezetésében a tisztas közepszerűség nyert irányító szerepet, nem pedig a messze tekintő nagy koncepciójú tervezés.

A magyar színházi viszonyok ismerői mindig lájdaimes érzések között szemléltek, hogy a fellendült s világhírré magasodott magyar drámairodalom vezetésében milyen kevés szerepet követelt magának a mi első színházunk. Ennek oka valószínűleg az volt, hogy a becsületes, de kis kaliberű vezetők nem tudtak megszabadulni az elavult tradíciók nyugától s Comedie Francaiset vették mintául, nem pedig élénk és fejlődő szellemű nemzeti irodalmunk kívánságait.

Ez a tisztas közepszerűség, remélhetőleg, meg fog szünni az Ambrus Zoltán igazgatásával. Aki dráma bírátaiban, esztétikai cikkeiben olyan emelkedett gondolkodásna, megértésnek és az irodalmi finomságok olyan éles szemü meglátójának mutatta magát: attól joggal várhatja a magyar színműirodalom, sőt a magyar színjátszás is a várva-várt reneszánszt. Minden jel arra mutat, hogy a magyar színműirodalom lendítő iver a csúcspont felé halad. Ezt a nívót megőrizni és megtartani a Nemzeti Színháznak a kötelessége lett. Az új magyar dráma ténykorának apostolául keresve sem választhatnak volna ki rátermettebb embert a Nemzeti Színház új igazgatójánál, kinél az újságírói éleslátás és ötletesség, nagyszerű írói vénával és kritikai tudással párosult.

Ambrus Zoltán 1861. február 22-én született Debrecenben. Az irodalom szeretetét Csonkai városában szivta magába. Középiskoláinak elvégzése után jogot végzett a budapesti egyetemen. De a jus ridig szabályai nem elégitették ki a más gyönyörök után sóvárgó szívet s a pandekták helyett inkább olvasgatta a világirodalom jelesinek műveit. Különösen a francia irodalom vonzotta. Páris, a maga színes és ezertéle életével csabította s 1885-86-ban előadásokat halgatott a Collège de Franceban, majd a Sorbonneon. Párisi tartózkodása után hazajött Vadnay Károly: Fővárosi Lapok című irodalmi napilapjának lett dolgozó társa, ahol sok kritiká, s és irodalmi eszméje jelent

meg. Vadnay halála után az Egyetértésbe, majd a Budapesti Hírlapban dolgozott. Okos és gyönyörűen megírt cikkei ekkor már oly keresettek lettek, hogy csaknem minden fővárosi lap igyekezett megnyerni munkatársának. Legnagyobb ambícióval a Tudományos Akadémia folyóiratába, a Budapesti Szemlébe, Kiss József Hét című irodalmi hetilapjába, legújabbban pedig a Figyelő című politikai revübe, a Nyugatba és az Est című napilapba dolgozott, mely utóbbinak rendes színházi bírálója is volt. Színházi kérdésekben szaktekintélynek tekintik ma is, mert eltekintve kritikus tollától, a Nemzeti Színháznak évek óta egyik legjobban foglalkoztatott dramaturgia. Sok regényt és novellát írt, amelyek mindenikét műgond és a stílus szépsége jellemzik.

Erdekes jelenség, hogy a Nemzeti Színháznak újságíró-igazgatója — hacsak Beöthy Lászlót annak nem tartjuk — Ambrus Zoltánon kívül még eddig nem volt. Író-igazgatója volt a Népszínháznak: Rákosi Jenő, majd Porzolt Kálmán. Ambrus kinevezése az újságíró megbecsülését is jelenti.

Leleplezett aradi „Krözus”.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A szerkesztőségi asztaloknál ritkán ülnek Krözusok, az újságírók nem tartoznak a vagyongyűjtő szekta tagjai közé. Ha akad közöttük olyan fehér holló, amelyiknek megtakarított pénze van: — érthető okokból — nem igen dicsekszik azzal. (Vajat nem jó a napra vinni: elolvad.) Inkább elrejtja a kéziratok alá, szedésre váró szerelmes versek és közgazdasági entrefilé közé. Arra pedig, hogy a szerkesztőségek robotosai közül — takarékpénztárba vitte volna valaki a pénzét, a legöregebb bankpénztárosok sem emlékeznek.

Ez a csoda azonban mégis megtörtént — Aradon. Egyik újságíró váratlanul egy pár száz koronához jutott. Mit csináljon ezzel a rengeteg kincessel? A szerkesztőségi munka után jól esnék ugyan egy-két rég izelt pezsgős „spritzer”, de hozzá se juthat az ember ehez a kis földi gyönyörűséghez, mert a redakcionális óra tovább tart, mint a záróra.

Barátunk agyán ekkor átvillámlott egy ötlet, mely valósággal mámorossá tette. Megpróbálta azt, amit még sohasem tett: beteszi a pénzét a bankba. Eljen! Milyen is lehet az az érzés — gondolta magában — mikor úgy nézhet fel az ember egy takarékpénztár épületére: — Ennek egy téglája az enyém. Ki tudja, hogy a téglá nem nőhet-e meg fallá?

A gondolatot tett követte s másnap újságíró kollegánk nagy titokban beállított az Arad megyei takarékpénztárba. A felek, mintha csodálkozva néztek volna rá: — Mit keresel itt szép kis adós? O azonban büszkén adta át a kincset a pénztárosnak: — Itt van, beteszem! Ekkora büszkeséggel mondhatta egykor Mac Machon a hirnevessé vált szállóigét: Je suis, j'y reste: itt vagyok és itt maradok.

— A kinséről azonban nem fog tudni senki — gondolta magában a mi barátunk — nőni fog lassan szépen, amíg megtelik a kis könyv, s ő lesz az egyetlen a világon, az unikum: egy vagyonos újságíró.

Talán így is lett volna, ha a Magyar Kezsedelmi Bank Aradra nem költözködik. Ez a nagyszerű intézet, úgy látszik, legalább is olyan jó Scherlock Holmesekkel rendelkezik, mint az aktalopó amerikai kormány, mert egy este a következő történet játszódott le a redakcióban:

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

A villamos vasuton lopták el a mexikói jegyzéket.

Budapest. A munkapártban ma a tagok nagy számmal jelentek meg és a beszélgetések csupán a király tegnapi kihallgatása és a külügyminiszter tanácskozásai körül folytak. Az a meggyőződés alakult ki, hogy a koncentrációs kormány nem aktuális és aktuális nem is lehet. Az volt a meggyőződés, hogy a külügyminiszternek az ellenzéki vezérekkel folytatott tanácskozásai nem egyébbb egyszerű udvariasági lépésnél és tájékozódás a külpolitikai helyzetről való véleményekről. Ezekben a tanácskozásokon csakis külpolitikai kérdésekről volt szó, amihez a külügyminiszternek joga van és ami kötelességének mondható. Belpolitikai kérdésekről azonban annál kevésbé volt szó, mert közismert dolog, hogy Czernin Ottokár gróf a belpolitikai kérdésekbe nem akar beavatkozni.

Az ellenzéki körökben hangoztatják, hogy Tisza Istvan gróf miniszterelnök állása megrendült és a koncentrációs kabinet meg lesz, de hogy hogyan, arról nem tud senki semmit. Maguk az érdekelt ellenzéki vezérférfiak, akik ezekben a tárgyalásokban részt vettek, elzárkóznak ebben a dologban minden kérdezősködés elől és még csak a lefolyt tanácskozásról sem nyilatkoznak, úgy, hogy semmi bizonyosat nem lehet tudni.

Bizonyos, hogy a koncentrációs kormány terve a levegőben van, de, hogy most megvalósuljon, arról szó sem lehet.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: A franciák tegnap megújították az ismételtén véresen meggyújtott támadásokat a 185-ös számú magaslát visszafoglalására. Ma délelőtt a Ripponól délre levő német állások ellen erős tüzési tüzelést indítottak, amely három óra felé pergő

tűzzé fokozódott és négy órakor általános támadást kezdtek meg az egész frontszakaszon. Atmenetileg sikerült egyes árokrészünkbe behatolni az ellenségnek, amely árok a francia árokrendszer negyedik vonalához tartoztak, azonban gyors ellentámadással sikerült őket mindenütt kivenni, csupán a Champagne-Ceren és a tőle nyugatra eső árok rész maradt a franciák kezén. De maga a magaslát, amely a támadás főcélja volt, szilárdul a németek birtokában van. A front többi szakaszain a német védő legénység sikeres felderítő harcokat végzett és 32 foglyot, egy géppuskát és egy aknavetőt zsákmányolt. A Maas és Mosel között csapataink egészen a franciák második vonaláig törtek előre és foglyokkal és géptegyverekkel tértek vissza. Az ellenség felderítő legénységének előretörései mindenütt nagy veszteségükkel meggyúsult.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: Váltakozó látási viszonyok mellett a nyugati harc vonal számos helyén a harcok tevékenység élénk volt. Sok légi harcot vívtunk. Keleten nem történt különös esemény.

B. cs. Jól értesült washingtoni forrásból jelentik, hogy a washingtoni német katonai attasétól földalatti villamoson való útazása közben lopták el az aktatárcát és az ellopott akták között volt Zimmermann államtitkár utasítása is a mexikói követhoz, amit ekkor még nem küldtek el és aminek elküldése még nem is volt aktuális, és amit Wilson arra akar kihasználni, hogy Japánra és Kínára befolyást gyakoroljon.

fog-e fogyasztani, vagy nem? Remélhető, hogy az Országos Közéletmezősi Hivatal távirata tévedésen alapszik és Arad ezután is csak egyharmad rész kukoricalisztból fog kenyeret enni.

— A királyi pár utazása. Bécsből jelentik: Ma reggel a király és királyné ideérkezett. Őfelsége tovább utazott Badenbe, a királyné pedig Schönbrunnba hajtattott.

— Aradi újságírók halála. Budapestről telefonálta tudósítónk: A Budapesti Újságírók Egyesület választmányának mai ülésében örömelek adott kifejezést a felett, hogy Ambrus Zoltán a kitűnő író és biztos szemű kritikust a Nemzeti Színház igazgatójává nevezték ki és hogy Gratz Gusztáv dr. az egyesület régi érdemes tagja a külügyminiszterium osztályfőnöke lett. Azután Kuhn Andor dr. előadta, hogy a budapesti újságíró egyesület nyomán a vidéki hírlapírók is mozgalmat indítottak a fizetésrendezésük érdekében. Ebben a mozgalomban Arad járt legelől. Az aradi hírlapírók jelentékeny fizetésjavítást kaptak. Mozgalmukban az aradi újságíró egyesület a budapesti újságíró egyesülethez fordult támogatásért, amely eredményesen lépett közbe. Ezért az aradi hírlapírók hálás köszönetet mondtak a budapesti újságíró egyesület vezetőjének, különösen Markus Miksának és Purjesz Lajosnak.

— Ausztrália ez írek pártjára állott. Hágából jelentik: Dacára az ellentmondó jelentéseknek, tény az, hogy az ausztráliai szenátus huszonnyolc szavazattal kettő ellenében határozati javaslatot fogadott el, amely az írek pártjára helyezkedve a Homerul törvény azonnali behozatalát sürgeti.

— Vonaton ellopott hadikölcsönkötvények. Kolozsvárról jelentik: A budapest-kolozsvári vonalon Medgyes állomáson ma eltűnt egy postaszák, melyet Budapestnek irányítottak. A vonaton postatisztviselők is utaztak, akik mikor észrevették a lopást, azonnal nyomozni kezdtek és megállapították, hogy a postaszákban 98.000 korona értékű hadikölcsönkötvény, pénzesutalványok és ajánlott levelek voltak. A tettesek ugylátszik nem voltak postások, idegenek lehettek, akik nem ismerték a viszonyokat és nem tudták, hogy hol van a pénz.

— Súlyos karupárba. Budapestről telefonálta tudósítónk: Bánfi György szabadkai gyógyszerész és Dénes József huszárfőhadnagy pár nap előtt Budapesten egy társaságban összejártak és ennek következtében ma a Fodor-féle vívóteremben párbaft vívtak. A felek hatszor csaptak össze. Bánfi György felső mellén két lapos vágást és egy kétöltéses mély vágást kapott, és Dénes három könnyebb vágást és egy karcolást kapott az arcán és két súlyos vágást az alsó karján, mire a segédek beszüntették a párbaft.

— Kitchener parancsa. A „Kölnische Zeitung“-nak írja egy olvasója: Kitchener általánban nyers, erőszakos embernek tartottuk. Ennek a tévedésnek a helyreigazítására kérem, hogy fordítsák le Kitchenernek mellékelt parancsát. Ezt a parancsot azelőtt minden angol katonának a zsoldkönyvéhez mellékeltek. Ne kutassuk, mennyiben követték az abban foglalt utasításokat. A parancs így szól: Mint a király katonája mégysz tengerentúrra, hogy francia bajtársainkat megvédelmezd a közös

ellenség behatolása ellen. Olyan földadatot kell teljesítened, amelyhez bátorságodra, eszelekvő erődre és türelmedre lesz szükség. Tartsd eszedben, hogy a brit hadsereg becsülete személyes viselkedésedtől függ. Kötelességed, nemcsak hogy mintaképp szolgálj a fegyelemben és az ütközetben való tökéletes helytállásban, hanem lehetőleg bajtársi viszonyban kell lenned azokkal, akiket ebben a küzdelemben támogatasz. A harcok, amelyekben részt fogsz venni, nagyrészt egy velünk barátságos országban folynak le és nem szolgálhatod jobban hazádat, mint azzal, hogy Franciaországban és Belgiumban valóban a brit katona típusának bizonyulsz. Légy kivétel nélkül udvarias, figyelmes és barátságos. Kerüld el mindazt, ami a tulajdon károsítását vagy pusztulását okozhatná és a fosztogatást mindenkor gyátlátnak tartsad. Bizonyára jóakaratot és bizalmat fognak irányodban tanusítani. Magaviselekedni ki kell érdemelnie ezt a jóakaratot és bizalmat. Csak akkor teljesítheted kötelességedet, ha egészséges vagy. Ezért óvakodj minden kicsapongástól. Ebben az új vállalkozásodban valószínűtlen kísértésbe hoznak a bor és az eszszonyok, de mindkét kísértéssel határozottan szembe kell szállnod és bár tökéletes udvariasággal kell viselkedned minden növel szemben, kerüld el mindennemű bizalmaskodást. Bátran teljesítsd kötelességedet. Féldd istent. Tiszteld a királyt. Kitchener tábornagy.

— Folytatolagos sorrendje Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1917. évi március hó 14-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 9. Rónai István polgári rendőr szabadságidő engedélyezését kéri. 10. Ozv. Gromásné Horváth Mária és Szrakity Mária születésné oklevelek kihirdetését kéri. 11. Polgármester előterjesztése Tonesz Ede fogyasztási adószáztárnok nyugdíjaztatása iránt. 12. A tanács betérjeszti a mezőgazdasági munkások házak építési alapjának 1915. évi zárszámadását. 13. Lestyán Pálné rendőr nejeének felebbezése a családi pótlék ügyében 862—1917. sz. alatt hozott tanácsi határozat ellen. 14. A tanács előterjesztésére az 1915. évi költségelirányzat alapján gazdálkodásra adott felhatalmazás meghosszabbítása iránt.

— Koszorúmegváltás. Néhai özv. dr. Antalfy Károlyné ravatalára szent megváltott koszorú címén a vármegyei rokkantok és hadiárvák javára az aradi járás közösgéi és tisztviselői 368 koronát adtak össze, mely összeget ezután hírlapilag nyugtázok és rendeltetése helyére juttatni fogok. Czárán Géza dr. tb. szolgabíró.

— Onkorosomagoló és papírzacsók Kerpénél. 901

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

* A Kaméliás hölgy mezipremierje az Apollóban. Dumas Sándor örökszép regényének romantikus légkörben élő alakjai felvonultak ma az Apolló-színház vászontáján. Mint valami régi kedves emlék tért vissza Duval Armánd a Párisba kerülő szerelmes szívé újja, aki halálosan beleszeret Gantier Margitba, a híres kurtizánba, akit kedvence virágáról „kaméliás hölgy“-nek neveztek el. Armánd és Margit forró szerelmét megkapó jelenetekben kapjuk a filmet. Aztán a szakítás eseménye perog le előttünk s jön a dráma befejezése, a mely a regényben is könyvegig megható, de amely a filmen a szingészek tinom megjátszásában s az elővárásolt hangulatban még inkább a néző szívéhez férközik. Margiton a tudóvész teljes erővel kitör és a kurtizán élete már csak órák kérdése. Margit átszellemült arecal omlik Armánd karjaiba, aki őt lelkeresi, azután összeszesuklik törékeny termete és élete átsuhan az örökkévalóságba... A híres World-filmgyár az annyira népszerűvé vált „Arany-sorozatának“ legszebb filmét kapjuk a „Kaméliás hölgy“-ben, amelylyel csak a Szibériát szabad együtt említeni. A címszerepben Clara Cimbail, a mozi e nagynevű művésznője klasszikus alakítást nyújt. A többi szereplők is elsőrangúak. A Kaméliás hölgy még szombaton és vasárnap megy az Apollóban. 3

* Megváltozik az Apolló előadásainak léaja. Az új zárórarendelelet lehetővé teszi, hogy az Apolló-színház korábban kezdje előadásait.

KURZER BERTALAN

végzett bécsi orvosi egyetemet és Budapesten vizsgázott fogtechnikus műterme Weitzer J.-u., Minorita-palota, II. em.

Fogat huz, plombál. Készít egyes fogat ép úgy, mint egész fogsorokat, arany koronákat és arany hidakat.

Ezután vasárnap 2, fél 4, 5, fél 7 és negyed 9 órákor, hétfőtől kezdve hétköznap pedig fél 5, negyed 7 és negyed 9 órákor kezdődnek az Apolloiban az előadások.

*** Töviskorona.** (Lotte Neumann film-sorozat II. az Urániában.) Ma utoljára van alkalma a közönségnek a mozi szöke osodáját, a legegényibb művésznőt: Lotte Neumannt filmen látni. Friss és üde szépsége, tökéletes játéktudása, melegséget sugárzó egyénisége ma utoljára fogja előttünk eljátszani az orvost, aki feláldozza szerelmét hivatásának. Utoljára fogjuk élvezni azt a közvetlen egyéniséget, aki minden bonyodalmat az érzések minden változatát művészileg egyszerűsíteni tudja. Amit mutat az igaz, az maga egy darab élet, telve érzéssel és szívvél. Aki ezt a művésznőt felfedezte és a mozi számára lekötötte, az nyilvánvalóan jól értette a mesterségét, mert ha van a művészetnek egy árnyalata melyben szerepe jut az érzésnek és gondolatok festésének, úgy Lotte Neumannban van ez meg leginkább. A színház örömmel sorozza be ezt a művésznőt Francesca Bertini, Mia May, Erna Morena, Asta Nilson, Hella Moja és Mária Carmi közé, mert ezzel azután a maga részére biztosította a mozinak minden elsőrangú művésznőjét.

*** Királytigris** detektív sláger vasárnap az Erzsébet mozgószínházban. Az amerikai „Arany-sorozat” második filmje: A királytigris semmiben sem marad mögötte a Trylbinék. A kiállítás, a darab megjátszása hasonlóan nagystílusú, igazi amerikai méretű, tartalma pedig még a Trylbinél is érdekesebb. Nem mindennapos ember, aki nappal a legbecsületesebb polgári életet éli, éjszaka leteszi a nappali álarcot s a legvakmerőbb és kinyomozhatatlan betöréseket követi el Jimmy Valentine név alatt. Vakmerő ügyes, és mindig sikerült vállalkozásaiért társai rajongának érte és Királytigrisnek nevezik el. Egy nem sikerült betörés után a szenális betörő börtönbe kerül, ahonnan a kormányzó halálból kimenti, mivel felismeri benne leányának egykori életmentőjét. Megtért és becsületes ember lesz, boldog családi élet elfelejti vele sötét múltját. Ezen fenomenális bűnügyi drámát zajos óvációval fogadta eddig minden színház közönsége. Legközelebb „Az Aranyásó” nagy cowboy sláger.

Kalodant
Fog-Krém Szájviz

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. március 10-én, szombaton:

O) Bérlet.

C) Bérlet

Körmives Kelemen.

Dráma.

Kezdeté 7 órákor.

A szerkesztésért felel:

Rudnyánszky Endre távollétében:

Stauber József.

NYILTÉR.

(Az azonnali rovat alatt közzétettéket nem vállalunk felelősséget.)

Kisfenőn (Aradm. a zeréndi-ut mentén, közvetlen a vásártér mellett, egy ház 1600[□] telekkel és melléképületekkel, valamint 260 kis hold föld eladó. Fölvi agostissai szolgál: Dr. Kráitz Lajos Arad, Salacz-utca 6. szám. 1861

MONNA VANNA.

ARADI KÖZLÖNY

1917. évi március hó 1-től új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny”-re.

Előfizetési árak:

Helyben és vidéken:

Egész évre 30 K.

Fél évre 18 „

Negyed évre 9 „

Egy óra 3 „

Tessék mutatványszámot kérni.

Kérelem!

A szén és munkaerő hiány az üveg-és porcellángyárakat is abba a helyzetbe jutatta, hogy a szállítási kötelezettségeinek megfelelni nem tudnak, mindezekért kérjük a nagyérdmű közönséget, sziveskedjenek üvegeket és tégelyeiket gyógyszerárainkba visszaküldeni, hol is azokat nagyságának megfelelő áron vesszük át.

Ugy az üvege, mint a tégelyek nátriumhydroxiddal főzetnek ki és teljes sterilizáció után vétetnek használatba.

Tisztelettel

Földes Kelemen,

Hehs Vilmos

gyógyszerészek.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerősítő szer, linom fűszeres ízű, szonigló, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbelegyek részére és ott, ahol a condurongó kéreg járva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidin pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél: 1846

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Láb- és kezizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárít! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.

Peppo hintőpor 1 kor. — fill.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

Is három nap alatt mindenki megszabadul a Hajos-léle ANAGALIN használatával. A kezelés igen egyszerű, nem piaszt, nem ragadós. A beszerezésnél vigyázzon, kell az ANAGALIN szóra. Aja használati utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyarúnak a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájrészt desinficiálja, utólagos keletkezés. Ára egy porcellángyárakéval 80 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJOS ÁRPÁD

Gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Magyenyháza) szemközti.

Magánjáró gőzgépeket

Kompond és stabil gőzgépeket
Gőzeséplő garnitúrákat
Magánjáró lokomobilokat
Cséplőszekrényeket
Esztergapadokat
Herofejtőket
Elevátorokat
Motorokat
Gőzeket és
Gőzkezőket

javítottan állapotban vásárol-
nak készpénzfizetés ellenében

FRIEDRICH TESTVÉREK

gépgyára, Temesvár.

Raffiát pótló

szőlőkötözésre kiválóan alkalmas
elsőrendű svéd papir-
ból készült fonalat gyárt a

„HUNGARIA” aradi pamutárugyár r. t.

Mintázott ajánlatok készséggel kü-
detnek. 1451

Viszonteladók figyelmébe!

Chocoládé, cacao, Cnecoládé-
benbonok és cukorka áruk
lerakata: 451

Gábor Miklós

Arad,
Andrássy-tér 18. Sziaoz-u. sarok.
Helyi és vidéki telefon: 10-59.

Viszketegséget

rúht, sömört legbiztosabban
elmu-
la-át a **Barna zsir.**
Kis tégely K 1.00. nagy tégely
K 3.—, családú adag K 9.—
utasilással rendelhető. Dr. Flesch
E. «Korona» győrtárából, Győr.

979—1917. kh.

Hirdetmény.

Folyó évi január hó 1-én életbe lépett ebtartási szabályrendeletet
a következőkben tessék közhírré:

1. §. Arad szab. kir. város területén tartott kutyák után adót kell
fizetni. Ez a kötelezettség a kutyát elvezetőnek napjánál kezdődik.
Adómentesek a katonai, csendőrségi, vagy rendőrségi célokra szolgáló
beosztott, vagy oktatás alatt álló, továbbá a városi mezőőrök és erdő-
őrök birtokában levő és hivatásuk gyakorlására szükséges kutyák.

22. §. Minden kutyabirtokos köteles kutyáját kellően etetni, itatni
és gondozni, és egészségi állapotát ügyeltemmel kísérni.

28. §. Mihegyt valamely kutyán belül megbetegedésre utaló jelen-
ségk mutatkoznak, ugyisintán ha a kutyát bukál, vagy megszőkött;
továbbá, ha azt veszélyesre gyanús, vagy veszett állat megmarta,
birtokosa, illetve a gondozásáért megbízott egyén, azt az 1898. évi
VII. t.-c. 126. §-ában megjelölt állategész-egügyi hatóságnál (kapitányi
hivatalnál) bejelenteni köteles, egyúttal köteles a kutyát, amennyi-
ben nem szőkött meg, a hatóság intézkedéséig elkülönítve biztos helyen
elzárni. A veszélyes, veszett, vagy fertőzés gyanúja ese-
tén követendő eljárásra az 1888. évi VII. t.-c. 65—72 és ezen törvény
végrehajtása tárgyában kiadott 40600—1388 sz. rendelet 189—192.
§-ának, nemkülönbön az 52968—1908. sz. földmívelésügyi miniszteri
és az e tárgyban kiadott egyéb miniszteri rendeleteknek határozmányai
irányadók.

24. §. A város belterületén minden kutyát az utcára és általában
háson kívüli helyre csak a marás lehetőségét kizáró szájkosárral
bocsájtathatók.

25. §. Harapós és általában a közbiztonságra veszélyes kutyákat
nappal biztos módon megkötve, bekerített helyen kell tartani, éjjel
pedig azok csak zárt udvarban bocsájtathatók szabadon.

26. §. A tanyákon tartott kutyákat a vadászati tilalmi idő alatt
pászorkutyákat pedig nyakörv, első lábuk alul 8 centiméter távoli-
ságra felelő oltókolonccal kell ellátni, mely őket a szabad mozgásban
lényegesen korlátozza.

27. §. Vendéglőbe, kávéházba, vagy más nyilvános helyiségbe
ugyisintén társaskecsibe kutyát bevinni nem szabad. E tilalom betar-
tásért nemcsak a kutyabirtokosa, hanem az illető helyiség tulajdo-
nosa (bérletje) illetve a társaskecséi alkalmazottai felelősek. Sétányokra
kutyát vinni szintén tilos.

28. §. Vásárra kutyát vinni tilos.

29. §. Kutyát kínosni, durván bántalmazni, uszítani vagy zaklatni
tilos.

Büntető határozatok. Kihágást követ el: a) aki másnak a kutyá-
járól az ebből jogtalanul elveszi, b) aki más kutyájáról szóló ebből-
cát saját kutyáján használja, c) aki saját kutyájára szóló ebből-
cát másnak adja, d) aki kutyáján hamis, vagy megamisított ebből-
cát visel, e) aki a 6—8 §-okban előírt bejelentést elmulasztja vagy az
eből kivétel szempontjából — lényeges körülményre vonatkozóan a
valóságnak meg nem felelő bejelentést tesz, továbbá aki kutyája ré-
szére az ebből- cét ki nem váltja, f) aki a jelen szabályrendelet 22—30
§-ai ellen vét, amennyiben cselekménye súlyosabbnak nem minősül, 100
koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Green, főkaptány.

4674—1917.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a munka-
bérek emelkedése miatt a sir-
gondozási díjakat további intézke-
désig a következőkben állapítjuk
meg:

Kis sírbolt gondozása 7 korona
helyett 8 korona, nagyobb sírbolt
gondozása 14 korona helyett 16
korona, sírkert gondozása 14 ko-
rona helyett 16 korona, sírhely
gondozása 4 korona helyett 5 ko-
rona, nagyantolt 6 korona helyett

8 korona, kis hantolt 4 korona
helyett 6 korona, szőnyegbeültetés
8 korona helyett 10 korona.
Arad, 1917. február 24.

A városi tanács.

Lapkihordó pár felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécs-
ben a fogászati téren legjobb elkerrel működtem, tisztelettel értesítem a z.
A közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. H-ik eme-
leg** a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet**
nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint keszlem bete-
geimet, foghuzás teljes érzéstelenítéssel (tagyaszatás útján) Aranyhídak, arany-
koronák, mindennemű kasszák fogazatok, arájpadias röntgen és légtömöríté-
Arany, ezüst, amalgam, porcelán és emert műanyag (stomák), mészeken díj-
szabás mellett készíttetek. Belsőse parafogásait kéve tisztelettel **Zohr
Jeannetta**, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: a. a. 8—12-ig, d. a. 2—7-ig.
Vidékilek 24 órával kiérgeztettek. 401

168—1917. g. sz.

Nyilvános versenytárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági szaka a város községi részére az
1917—18. évadban szükséges hétezer köbméter üstifának szállítá-
sát 1917. évi március hó 12-én d. a. 10 órákor nyilvános verseny-
tárgyalást tart.

Az ajánlatban részletesen megjelölendő az ajánlott fának vága-
tási, termelési ideje, a fa minősége (hasáb vagy dorongfa) milyensége
(csér, bükk, etc), a termelés helye és a fának 1000 kilogrammos
vagononkinti ára, nemkülönbön a fűtetési feltételek és hogy a fa
vételárának kifizetésénél a nyugtábelvagy költségeket ajánlattevő fizeti-e.
Bánátpénzüli letéendő 10.000 korona kezpenében, vagy elfogad-
ható értékpapirokban.

A versenytárgyaláson csak két irásból ajánlatokkal lehet részt
venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a versenytárgyalás megkezdése
előtt nyújtandók be és csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokban a
bánompénzesek a városi pénzárhoa törént befizetését igazoló letétjegy
mellékelve van és ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy a feltételeket
ismeri és elfogadja.

A versenytárgyalási feltételek a gazdasági tanácsnak emél a
versenytárgyalást megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági szakának 1917. évi február hó 26-án
tartott üléséből. A gazdasági szak.

Fagydagasztatok

szüntetésére legjobb
szere a **FRIGIN.**

elmulasztására,
tagyviszketeg-
ség biztos meg-

Ara emetel és utá-
altással 1 korona.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

a Hajós-féle ANAGALLIN használatá által. — Kezelése igen egyszerű, nem
piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra.
Ara használati utasítással együtt 1 korona.

is 3 nap alatt
mindenki
megszabadul

Poleskák

kiirtására a legsikerezebben és teljesen csak a „Phenel-
sav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, még a
petőit is kiirtja. Ara 1 üvegek 1 korona.

Legjobb fekete hajfestő

allandó fekete szinre lehet festeni anélkül, hogy a szin le lehetne mosni.
Ara 3 korona 40 fillér.

a „Melogen”. Egy pár
perc alatt bármely haját,
vagy bajuszt a legesebb

Hajós Árpád

gyógyszer-
tárában

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évében az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítottuk.
Minden első hirdetés ára 8 fillér. Vastagabb betűkkel 16 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
A legkisebb hirdetés ára 1 korona.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig vesszük fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Házasság.

Egy fiatal övegynek
Komoly ismeretséget keresi házasság céljából egy magános tartalekos tengerész. Leveleket „Csendes otthon” jellegű a kiadó továbbítja. 1656

Melyik jellek?

Vagyonszerető nő volna hajlandó egy 58 éves, 2400 korona évi fizetéssel nyugdíjigényes bíró, 5-18 éves, 7 gyermekes keresztény tisztviselővel házasságra lépni. Leveleket „Jó anya” felirattal kiadóhivatal továbbítja. 1648

Levelezés.

Európa-címek
Főhadnagyól levele van a kiadóban. 1676

„Arany tavasz”
Jellegű levele van a kiadóban. 1667

Hétköznapi
No levelészen mással „Krossen vala kit.” 1668

„Jó anya”
Jellegű levele van a kiadóban. 1675

Nemzeti anyanyelv
Özinte korosabb helybeli vagy vidéki gavallér urlembert tisztességes barátságát keresi legszigorúbb diszkrétó mellett. Leveleket „Március” jellegű a lapban jelezni. 1666

Alkalmazást keres.

Fűszerüzletben
Jártas kiszolgálónak hasonló üzletben állást keres. Cím a kiadóban. 1674

Alkalmazást nyer.

Pénztárkezelő kinaszony
Kil gyors és gépirat tud felvételük Ehrenfeld Ignác fűszerüzletkezelésében Aradon. 1672

Nő, lehetőleg fiatal
Irodásolgát keresünk, kinek feladása a házmesteri teendőket vállalja. Jelentkezni lehet Laender főúrnak irodájában Boros Béni-tér 20. 1596

Fiatal megbízható
Cukrászsegéd felvételük. A ajánlatok fizetési feltételekkel Frits Gyula Gyulafehérvár küldendő. 1592

Kinaszonyt keresek
3 gyermekem mellé. Csak olyanok jelentkezzenek, kik hasonló alkalmazásban már voltak. Ehrenfeld, Luther-utca 2., földszint. 1668

Fiatallembert
Intelligens, hadmentes, azonnali alkalmazást nyerhet. Kik a szállítási üzletben már működött, előnyben részesül. Ajánlatok Ru. In-tein Mór szállítóhoz adandók be, déli órában. 1643

Egy ügyes fia
Kifutónak nyomdánkban felvételük.

Kiadó lakás.

Boros Béni-tér 20.
szám alatt 5 szobás modern I. emeleti lakás egy nyitott és egy csukott erkélyvel, továbbá egy 3 szobás II. emeleti erkélyes lakás, mindkettő május 1-ére kiadó. Irtekezhetni Laender főúrnak irodájában Telefon 6. 1595

Ingtalan.

Ujaradon
Dongl József-utca 1. számú új, modern 4 szobás kényelmes urházi, fürdőszoba, mosakonyha, pince, kocsiszín, istálló, kertészi, baromfi udvar, virágos kerttel előnyös feltételek mellett eladó. 1655

Egy emeletes kárház,
teljesen jókarban tartott, 10 lakással, eladó. Szál-utca 2/b. 1425

Úrasy utca 9/a. számú
ház, szép, parkirozott udvarral, eladó. Irtekezhetni Schwoffer virágkereskedés, Minolta-palota. 1114

150 magyar holdas
birtok, Aradhoz közel Csánadmagyban, élő és holt faeszereléssel eladó Cím a kiadóhivatalban 1624

Gyógyászat.

Hehs Vasas elnöksége.
Suverén asor vérszegénység, épkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorhántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító biztos óvszer mártikus fertőzések- és minden fertőzéstől eredő meg-betegedése ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ara 3 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Üzletek.

Ünletheitőség kiadó
Szabadság-tér 5-6. szám. Bővebbet Hammer Vilmos villanyüzletében. 1028

Vétel és eladás.

Önletheitőség
tisztí nyeregfelszerelések azoknál prius nyerges eladók. Cím a kiadóban. 1673

Federes kordély
jókarban levő 1 és 2 lóra fogható, azonnali eladó. Bővebbet Thakóli izre-utca 65. szám alatt. 1671

Nagy méretű jégcsokrány
keresünk megvételre, esetleg kölcsönképpen a háború tartamára. Ajánlatokat kér Korintg és Vannay, Erzsébet királyné-kört 2. 1616

Szevillai borbély,
Hoffmann mesé, Szentiványi Álom és más örökszop operák 40 filléért kaphatók Deák Béla könyv- és papírkereskedésében Forray-utca. Telefon 902. 871

Megvételre
Korossan a „Nemzeti Híres” 1916. évi 80., 37 és 1917. évi 7., valamint a „Nemzeti és Divat” 1916. évi 1. és 1917. évi 5. számát. Cím a kiadóban. 1100

Beck nyereg kaurárral,
tisztí csizma, gy. kard, használt láncos eladó. Karolina utca 5., ajtó 7. 1636

Egy jókarban levő
statócaüzletberendezés és egy kétaszrnyu vasajtó eladó. Erd közl. Pinter Lajos áll. tanítónál, Körösvölgy. 1650

Különléle.

A nátha
és minden vele járó fájdalom nyomban megszűnik, ha orronkat Nathinnal bekentjük. Ara 1 korona. Hehs Vilmos gyógyszerár, Arad. 1438

A drága vanília
teljesen pótolja a pompás zamatos Vanillion, egy zacskó Ara 14 fillér. Cukrászoknak, vendéglátóknak nélkülözhetetlen. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12
1661-1917. évsz.

Hirdetmény.

A gazdasági munkás és cselédkönyv pénztár juttatásairól szerkesztet. 1917. évi kivé és iaj-tro n azszal tétetik folyó évi március 4 en kezdődő 8 napi közzemlére, hogy azt az érdekelt munkaadók be-

kinthetik és a sére mes kivetés ellen irásbelle kiogastikat a közzemlére tétel letétele ői számított 15 nap alatt az adóügyi tanácsnokok beadhatják.

Felhívjuk továbbá az illetőket, hogy az ősz-zeiras befejezte után az ösz-zeiratba fogadott-uj cselédekkel a szolgáltatás lépés napjától számított 15 nap alatt a cselédkönyv bemutatása mellett az adóügyi osztálynál annál inkább bejelentés, mert ha ezt eseten csak oly cselédek után tarthat igényt a munkaadó a 8. §-ban biztosított helyre, akik szabályszerűen bejelentéven, a vonatkozó lajstromban előfordulnak.

Miről az érdekelt munkaadókat azszal értesítjük, hogy a közzemlére egyes gazdasági cseléd után évenként előre fizetendő 120 filléres hozzájárulás díjat a városi pénztárnál haladéktalanul befizessék, mert a segélypénztár csak akkor köteles a munkaadónak a cimen felezemítható költségeket megtéríteni, ha az a cseléd, kit baleset ért, az ősz-zeiről lajstromba felvételét s utána a díj eszedékeségekor vagy a baleset előtt legalább 30 nappal tényleg befizette lett.

Arad, 1917. március hó 8-án.
A városi adóhivatal.

Makólagyma,

duzhagyma, fokhagyma, fekete hagyma meg, petrezselyem, sárgarépa, pasierák, seller, paradicsom, uzorka, vörösrépa magok, díó, mogyoró, torma. Kiv. tel nagyobb tételekben Makólagy, előre fencelve kisebb tételekben Aradról.

Stearin és Parafin gyertya

nagy választékban, olcsóbb mint bárhol.
Cigaretta hüvely és Snom cipőkrem.
Naponta friss

Élő halak.

A vasut 30%-os fuvardíj emelése dacára, a halak kizárólag csak 50 fillérral emeltem.
Gyűlés pártfogást kér

Lutvák József

Asztalos Sándor-utca 2. 1065

164-1917. g. sz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké a város tulajdonát képező Marosparti 5. sz. 218 □ öles és 6. sz. 220 □ öles telkeknek eladása iránt folyó év március hó 26-án d. a. 10 órakor arverést tart.

Bánatpénztől letendő az ajánlati ár 10 százaléka kösszpenzben, vagy elfogadható értékpapirokban. Arverésnél lehet mindeket telkre külön s mindkét telkre együtt.

Az arverésen részt lehet venni szóbeli és irásbelle ajánlatokkal.

Az irásbelle ajánlatok lezárta a szóbeli arverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénznek a városi pénztárba történt befizetését igazoló jegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az arverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1917. évi március hó 6-én tartott üléséből. A gazdasági szék.

Meghívó.

Galsa hegyközség

birtokossága tisztelettel meghívattik a hegyközség

közgyűlésére,

mely folyó év március hó 19-én reggel 8 órakor a galsai körjegyzői irodában fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. 1914-1916. évi számadások felolvasása.
2. 1917. évre költségvetés elkészítése.
3. A választmányi tagok megválasztása.

Galsa, 1917. március hó 7.

Kiss Bándor,

1656

hegyközségi elnök.

OURATING!

törvényesen védett vegyi szer, amely a kamagarn öltönyök, egyenruhák, szövetek, női ruhák, reverendákban stb. mutatkozó fényt radikalisan eltávolítja.

Kapható:

Schäffer Henriknél

Arad, Andrásy-tér. Magyarországi kizárólagos képviselőjénél 1.-, 1.50, 2.- koronás üvegekben. 627

Szűz eszűhásh

tűzifa

wagyonátlanként, azonnali szállítása kapható

Körösvölgyi

Pálinka-aktárban.

Arad, Andrásy-tér 5. Telefon 651.

Feter Teréz kozmetikai Intézete Forray-utca 4. szám.

Legmodernebb szépségápolás Szep- lős májfoltos, mitesszeres, pattanásos arcot széppé, rancos, öregedő arcot simává eszek. Szemölcsöt, hajszalakat végleg eltávolít. Vörös orr s közékezerés, arcúornánla stás, hajápolás. Arcmasszage jutányos bérletben. Szerek szétküldése vidékre is. Fogadok 9-12-ig, 2-6-ig, hivatalnoknokot és különös alkalmakhoz esti órákban is. 521

Felter Teréz,

Arad, Forray-utca 4. szám, I em.